

Nhờ mở rộng quy mô các hợp tác xã nên các biện pháp khoa học - kỹ thuật được đưa vào sản xuất, xây dựng cơ sở vật chất cho nông nghiệp. Hệ thống nhà kho, sân phơi, lò gạch, lò vôi, chuồng trại chăn nuôi tập thể cũng được xây dựng.

Thời gian này, các hợp tác xã ở Chiến Thắng phát động phong trào thi đua "*Đèo Giàng anh dũng - Đông Xuân quyết thắng*". Thực hiện chủ trương cải tiến cơ chế quản lý trong nông nghiệp, Chi bộ chỉ đạo sát sao hoạt động của các hợp tác xã, cử cán bộ và các hộ xã viên đi tham quan, khảo sát, học hỏi kinh nghiệm sản xuất ở các hợp tác xã điển hình để trao đổi kinh nghiệm, học tập cách làm ăn, góp phần nâng cao hiệu quả kinh tế. Phong trào thi đua thâm canh, tăng năng suất được đẩy mạnh. Các hợp tác xã đều thực hiện việc đưa giống lúa mới vào đồng ruộng, bỏ giống lúa chiêm cũ, cấy giống lúa mới Nam Ninh... Phong trào cải tiến kỹ thuật tiếp tục được đẩy mạnh, cấy dầy, làm cỏ sục bùn, bón phân cho lúa được áp dụng rộng rãi. Toàn xã đã cấy được 86ha.

Quán triệt tinh thần "*Hợp tác xã đi đôi với thủy lợi hóa*", Chi bộ Chiến Thắng trong những năm thực hiện kế hoạch 5 năm lần thứ nhất đã lãnh đạo các hợp tác xã đẩy mạnh công tác thủy lợi. Ở từng hợp tác xã, Chi bộ lãnh đạo xã viên bỏ hàng nghìn ngày công kiến thiết đắp bờ, làm mương tưới, mương tiêu... Nhờ phong trào làm thủy lợi được đẩy mạnh mà hầu hết diện tích

lúa trên toàn xã đều được đảm bảo nước tưới, cùng với đó diện tích cây hoa màu cũng không ngừng tăng lên. Phong trào “*đưa cây màu xuống ruộng*” đã mang lại những kết quả khả quan, góp phần giải quyết vấn đề lương thực địa phương.

Sản xuất nông nghiệp có bước phát triển, những phương thức canh tác mới được áp dụng, bởi thế năng suất và sản lượng lương thực tăng cao, thuế nông nghiệp đóng góp cho Nhà nước đều hoàn thành đủ và vượt chỉ tiêu. Trong những năm chiến tranh ác liệt nhất, có năm chỉ tiêu tới 40 tấn thóc cho hợp tác xã, thì người dân Chiến Thắng vẫn hoàn thành chỉ tiêu đúng với khẩu hiệu “*Thóc không thiếu một cân, quân không thiếu một người*”.

Song song với việc phát triển trồng trọt, hoạt động chăn nuôi cũng được quan tâm. Công tác thú y bảo vệ đàn lợn được đẩy mạnh, ngăn chặn bệnh dịch và thực hiện nghiêm ngặt chính sách cấm giết mổ lợn tự do hoặc dưới trọng lượng, góp phần phát triển đàn lợn của địa phương.

Hợp tác xã quy định mỗi lao động phải bán nghĩa vụ thực phẩm mỗi năm là 25 kg/lao động và 1kg gà/hộ. Những xã viên bán vượt mức được khuyến khích bằng việc mua hàng hóa tiêu dùng với giá rẻ. Các loại gia cầm được phát triển theo hướng chăn nuôi gia đình là chủ yếu. Đời sống người dân được nâng cao, hoạt động xây dựng cơ sở vật chất cũng dần được phát triển, các

hoạt động văn hóa - xã hội phát triển lành mạnh, đời sống tinh thần và an ninh chính trị ổn định, tư tưởng “*hợp tác xã là nhà, xã viên là chủ*” được thể hiện ngày càng rõ nét hơn.

Hợp tác xã tín dụng và hợp tác xã mua bán đều phát huy tốt chức năng tạo nguồn vốn và hậu cần phục vụ sản xuất và đời sống. Hợp tác xã tín dụng đã tranh thủ được nguồn vốn nhàn rỗi trong dân và vốn tín dụng của ngân hàng tạo thêm nguồn vốn cho hợp tác xã nông nghiệp đầu tư phát triển sản xuất và các hộ xã viên vay phát triển chăn nuôi. Hợp tác xã mua bán thời gian này do ông Lâm Văn Quỳnh làm Chủ nhiệm. Trên địa bàn xã thực hiện chính sách tem phiếu trong phân phối, lưu thông hàng hóa. Hàng năm, mỗi người được mua phân phối 4m vải và 5kg thịt lợn. Ngoài ra, nếu bán vượt mức cứ 2kg thì được mua thêm 1kg. Các hàng hóa khác phục vụ đời sống như dầu đốt, mắm, muối... đều áp dụng chính sách mua bán bằng tem phiếu. Ưu điểm của chính sách này là đem lại sự công bằng trong xã hội, trong đó những người có hoàn cảnh khó khăn, đối tượng chính sách được xem xét giúp đỡ. Những người có khả năng, năng lực trong lao động được khuyến khích.

Năm 1963, thực hiện chủ trương của Đảng, đưa đồng bào miền xuôi đi xây dựng vùng kinh tế mới tại các tỉnh miền núi phía Bắc, trong đó có Bắc Kạn, tại Chiến Thắng, xã đã tổ chức tiếp nhận 22 hộ đồng bào (108 khẩu) thuộc các xã Minh Lãng (huyện Vũ Thư,

tỉnh Thái Bình), Việt Hùng (huyện Bình Lục, tỉnh Hà Nam) lên địa bàn phát triển kinh tế. Việc đón nhận đồng bào được tổ chức tại 3 điểm, đó là sân kho Nà Món, sân kho Chi Quảng, sân kho Khuổi Chàm. Với tinh thần nhường cơm sẻ áo, nhân dân trong xã đã giúp đỡ bà con xây dựng nhà cửa tại Khuổi Vèn, Nà Hái, Nà Món, Phai Luông, Nà Phái.

Năm 1964, xã vận động đồng bào Dao ở Đèo Giàng - Khuổi Tẩu hạ sơn, 7 hộ ở Đèo Giàng xuống định cư ở Khuổi Chả, 8 hộ ở Khuổi Tẩu xuống định cư ở Nà Món ngày nay.

Các hoạt động văn hóa, văn nghệ, giáo dục, y tế, thông tin tuyên truyền đều được duy trì và phát huy tốt. Năm 1965, trạm xá xã được xây dựng tại Nà Mầu do bà Trương Thị Mỹ làm Trạm trưởng. Trạm xá tiếp tục phục vụ tốt việc chăm sóc sức khỏe cho nhân dân. Song song với cuộc vận động xây dựng và thực hiện quy ước nếp sống mới, phong trào vệ sinh phòng bệnh được Chi bộ đưa vào chương trình hoạt động thường xuyên, tiến hành vận động nhân dân trong xã sửa chữa, đào mới giếng nước, làm mới và đưa chuồng trâu, chuồng lợn ra xa nhà. Qua đó, góp phần đảm bảo vệ sinh nơi ở, hạn chế dịch bệnh xảy ra.

Công tác thông tin có nhiệm vụ tuyên truyền các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước. Các bản tin được kẻ vẽ, khẩu hiệu cổ động đã kích lệ phong trào cách mạng ngay trên ruộng đồng của xã. Vào buổi

tối, dưới ánh đèn dầu, các thông tin viên qua chiếc loa sắt thủ công, đã thông báo cho nhân dân biết những thông tin chiến sự miền Nam ruột thịt, kịp thời phổ biến những tấm gương sáng trong lao động, sản xuất, phục vụ chiến đấu.

Về giáo dục, tinh thần thi đua học tập tốt được phát động qua phong trào "*Tích cực thi đua dạy thật tốt, học thật tốt, đuổi kịp và vượt Bắc Lý*". Việc dạy học tuy có những khó khăn thiếu thốn nhưng các thầy cô giáo và các học sinh đều đến lớp chuyên cần và đạt nhiều thành tích qua phong trào thi đua học tốt, dạy tốt.

Phong trào văn hóa, văn nghệ ở các thôn cũng phát triển, đội văn nghệ của các hợp tác xã được thành lập với các những tiết mục hay phục vụ bà con xã viên, đồng thời còn tham gia phong trào văn hóa, văn nghệ quần chúng của huyện, góp phần tích cực tuyên truyền, vận động nhân dân thi đua sản xuất tiết kiệm, xây dựng cuộc sống mới. Cuộc đấu tranh bài trừ các hủ tục, tệ nạn xã hội được đẩy mạnh, nhiều người dân trong xã đã từ bỏ nghề mo, then, tào, bụt... Không những vậy, họ còn đi khắp các bản nói chuyện cho đồng bào hiểu những thủ đoạn gian dối trong nghề, qua đó góp phần tạo nên cái nhìn tích cực trong nhân dân.

Trong công tác quốc phòng - an ninh, Chi bộ lãnh đạo thực hiện nghiêm Luật Nghĩa vụ quân sự. Hàng năm, thanh niên trong độ tuổi nghĩa vụ quân sự đều đi khám tuyển. Mỗi đợt giao quân đều được Chi bộ, chính

quyền tới các ban ngành, đoàn thể, các hợp tác xã đều tổ chức chu đáo, có tặng phẩm cho người đi làm nghĩa vụ. Từ năm 1961-1965, xã có hàng chục thanh niên lên đường nhập ngũ.

Phong trào bảo vệ trật tự trị an các thôn bản được duy trì và phát triển, tạo không khí bình yên cho nhân dân yên tâm lao động sản xuất. Dân quân Chiến Thắng tích cực hưởng ứng phong trào “Ba nhất”, vừa xung kích làm nòng cốt trong lao động, vừa thường xuyên canh gác, thực hiện tốt chương trình giáo dục chính trị và huấn luyện quân sự. Một số cán bộ, đảng viên vừa có thành tích trong lãnh đạo, lao động sản xuất, tích cực hoạt động dân quân được bầu làm chiến sĩ thi đua.

Từ năm 1960, do bị thua đau ở miền Nam, đế cứu vãn tình thế, đế quốc Mỹ và tay sai có những hành động khiêu khích phá hoại công cuộc xây dựng xã hội chủ nghĩa ở miền Bắc. Các vụ tung biệt kích, do thám bằng máy bay đối với miền Bắc ngày càng tăng. Với tinh thần cảnh giác và sẵn sàng chiến đấu cao, vào lúc 22 giờ 5 phút ngày 4-9-1963, sau cuộc họp dân chính của xã, khi phát hiện dấu hiệu máy bay địch tung biệt kích, lập tức khắp nơi trong các thôn bản, các đội sản xuất đồng loạt gõ kèn, gõ mõ báo động. Có tín hiệu báo động, lực lượng dân quân xã nhanh chóng tập trung làm nhiệm vụ vây bắt biệt kích. Tại khu vực Nà Pèng, bắt gọn tên Đàm Văn Ngô. Tại Nà Phải, sau khi phát hiện có 2 tên biệt kích nhảy dù, 2 đồng chí Mã Dương Thanh và Mã

Dương Thăng đã nhanh chóng ập tới, vây bắt nhưng chúng chống cự quyết liệt bắn 2 đồng chí trọng thương¹. Một tên địch chạy ngược theo sông đến Cốc Pươi - Phai Luông giáp danh Vi Hương, bị dân quân xã Vi Hương tiêu diệt tại chỗ, 1 tên chạy vào Thôn Trương thuộc xã Vi Hương thì bị tiêu diệt.

Ngày 6-9-1963, đội viên dân quân xã Nông Đức Luân đã bắt gọn 1 tên biệt kích khi hắn đã vượt đồi xuống Khuổi Thén (xã Tân Tiến). Đến 14 giờ 30 phút ngày 7-9, dân quân xã bắt gọn tên biệt kích còn lại lẩn trốn trong vườn mía ở đồn điền. Trong 4 ngày đêm, với tinh thần cảnh giác cao độ, được sự hỗ trợ của lực lượng bộ đội, công an, dân quân và nhân dân địa phương đã bắt gọn toán biệt kích nhảy dù. Âm mưu của địch nhằm tuyên truyền, gây dựng cơ sở phản động ở các địa phương vùng cao, kích động nhân dân địa phương chống Chính phủ, phá hoại công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, đồng thời thu thập tin tức tình báo truyền cho quan thầy của chúng ở miền Nam, hoàn toàn bị đập tan. Những đóng góp to lớn của chính quyền, quân và dân xã Chiến Thắng đã được Nhà nước khen thưởng, riêng đồng chí Nông Đức Luân được tặng bằng khen và cử đi dự hội nghị thi đua toàn tỉnh.

---

1. Do vết thương quá nặng nên 2 đồng chí đã hi sinh trên đường đi cấp cứu.

Công tác xây dựng Đảng được thực hiện có hiệu quả. Các chỉ thị, nghị quyết của Trung ương, Tỉnh ủy, Huyện ủy nhanh chóng được triển khai. Chế độ sinh hoạt Đảng ngày càng đi vào nề nếp, công tác phát triển Đảng cũng đạt nhiều kết quả tốt. Đội ngũ đảng viên xã Chiến Thắng không những tăng về số lượng mà còn được nâng cao cả về chất lượng. Chi bộ Chiến Thắng đã được công nhận Chi bộ “Bốn tốt” có đầy đủ phẩm chất, năng lực lãnh đạo toàn diện phong trào cách mạng địa phương. Bên cạnh đó, các đoàn thể quần chúng: Hội Phụ nữ, Hội Nông dân, Mặt trận Tổ quốc, Đoàn Thanh niên đều phát huy tốt vai trò của mình trong từng nhiệm vụ cách mạng.

Sau hơn 10 năm (1954-1965) tích cực triển khai các chủ trương, đường lối của Đảng; các chỉ thị, nghị quyết của Tỉnh ủy, Huyện ủy, Chi bộ và nhân dân xã Chiến Thắng đã giành được nhiều thắng lợi đáng kể: hoàn thành khôi phục kinh tế, phát triển kinh tế - xã hội, cải tạo xã hội chủ nghĩa. Tính đến năm 1965, 100% số hộ nông dân vào hợp tác xã, nền kinh tế phát triển toàn diện, đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân được cải thiện, quốc phòng - an ninh được bảo đảm... Những thành tích mà Chiến Thắng đạt được còn chứng minh đường lối lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng ta là đúng đắn, kịp thời; Chi bộ xã biết vận dụng một cách linh hoạt vào tình hình thực tế tại địa phương, thể hiện sự nỗ lực vượt bậc, ý thức trách nhiệm to lớn của Đảng, chính quyền

và các đoàn thể quần chúng, tạo tiền đề vững chắc để nhân dân địa phương tiếp tục tiến lên trong những năm tiếp theo.

II. TIẾP TỤC XÂY DỰNG CHỦ NGHĨA XÃ HỘI, GÓP PHẦN CÙNG CẢ NƯỚC ĐÁNH THẮNG GIẶC MỸ XÂM LƯỢC (1965-1975)

1. Đẩy mạnh sản xuất, phát triển kinh tế - xã hội, tham gia chống chiến tranh phá hoại lần thứ nhất của đế quốc Mỹ (1965-1968)

Sau khi thất bại trong việc thực hiện chiến lược “Chiến tranh đặc biệt” ở miền Nam và kế hoạch tung biệt kích ra phá hoại miền Bắc nước ta, tổng thống Mỹ Giôn-xon quyết định chuyển sang chiến lược “Chiến tranh cục bộ” ở chiến trường miền Nam và chiến tranh phá hoại ở miền Bắc. Trước tình hình cả nước có chiến tranh, Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đảng lần thứ 11 (tháng 3-1965) đã quyết định phải chuyển hướng xây dựng kinh tế sang thời chiến, chuyển hướng về tư tưởng và tổ chức, tăng cường lực lượng quốc phòng cho phù hợp với tình hình mới và nhiệm vụ cấp bách của miền Bắc.

Để tăng cường sức mạnh hậu phương chi viện cho tiền tuyến, ngày 21-4-1965, Ủy ban Thường vụ Quốc hội nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa ra Quyết định số 103-NQ-TVQH về việc thành lập tỉnh Bắc Thái trên cơ sở sáp nhập 2 tỉnh Bắc Kạn, Thái Nguyên. Ngày 12-5-1965, theo Quyết định 150-NV của Bộ Nội vụ về việc

sửa đổi tên của một số xã thuộc tỉnh Bắc Kạn, theo đó xã Chiến Thắng đổi tên thành xã Phương Linh thuộc huyện Bạch Thông, tỉnh Bắc Thái.

Ngày 21-4-1965, Ủy ban Thường vụ Quốc hội ra Quyết định số 102 về Lệnh động viên cục bộ nhằm tăng cường quân đội thường trực, bảo đảm cho cuộc kháng chiến thắng lợi. Dưới sự lãnh đạo của Huyện ủy, ngay từ đầu năm 1965, cán bộ và nhân dân Phương Linh đã hòa vào cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước của dân tộc. Chi bộ tổ chức quán triệt, phổ biến Nghị quyết Hội nghị Trung ương lần thứ 11 (tháng 3-1965), triển khai lệnh động viên cục bộ của Quốc hội cho cán bộ, đảng viên, lực lượng dân quân. Chi bộ đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục chính trị, tư tưởng, đưa mọi hoạt động của xã hòa nhập với tình hình cả nước có chiến tranh nhằm góp phần đánh bại cuộc chiến tranh phá hoại bằng không quân của đế quốc Mỹ, bảo vệ sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, chi viện sức người, sức của cho tiền tuyến lớn miền Nam.

Thực hiện Lệnh động viên cục bộ, trong năm 1965, cán bộ và nhân dân Phương Linh hoàn thành tốt các đợt tuyển quân, có 32 thanh niên nhập ngũ, tái ngũ lên đường tòng quân đánh Mỹ, mỗi đợt tuyển quân đều có từ 4-5 đồng chí đảng viên tình nguyện lên đường nhập ngũ. Chi bộ củng cố lại lực lượng dân quân, biên chế thành các tiểu đội, trung đội. Toàn xã có một trung đội mạnh, do đồng chí Xã đội trưởng

Lường Văn Khuyên trực tiếp phụ trách, lực lượng chủ yếu là thanh niên. Ban Chỉ huy xã đội gồm đồng chí Bí thư Chi bộ làm Chính trị viên trưởng, đồng chí Bí thư Đoàn xã là Chính trị viên phó, đồng chí Chủ tịch Ủy ban hành chính xã và hai đồng chí Xã đội trưởng, Xã đội phó là ủy viên. Vũ khí trang bị là súng trường và tiểu liên K50 để tác chiến khi có chiến sự xảy ra. Lực lượng này sẵn sàng lên đường chiến đấu, gia nhập quân đội khi được phát động.

Ở các bản, Chi bộ phát động và tổ chức nhân dân đào hầm, hào phòng tránh máy bay Mỹ đến ném bom bắn phá, làm các lán học sơ tán cho trường cấp I, vận động nhân dân và các em học sinh đan mũ rơm, may túi thuốc cá nhân. Công tác y tế được tăng cường cả về nhân viên, thuốc chữa bệnh, bông băng, cáng thương. Ủy ban hành chính xã tổ chức đội chống sập hầm, đội phòng cháy - chữa cháy. Trong công tác phòng không nhân dân, Chi bộ còn lãnh đạo tốt việc giúp đỡ các cơ quan, đơn vị về sơ tán.

Trước những thành tích mà nhân dân xã Phương Linh đạt được, cũng như sự thay đổi mau lẹ của chiến trường miền Nam, cuối năm 1965, Đại hội Chi bộ xã Phương Linh nhiệm kỳ 1965-1967 được tổ chức. Đại hội đã đề ra nhiệm vụ cụ thể cho tình hình mới là: Duy trì phát triển sản xuất, đảm bảo cung cấp đủ lương thực tiêu dùng nội bộ và các cơ quan đóng trên địa bàn xã, đồng thời đóng góp nghĩa vụ với Nhà nước. Đại hội đã

bầu Ban Chi ủy gồm 3 đồng chí: Nông Văn Tần - Bí thư Chi bộ, Đào Hào Kiệt - Phó Bí thư (Chủ tịch Ủy ban hành chính), Dương Văn Lợi - Chi ủy viên.

Đến năm 1967, Phương Linh đã có 48 đảng viên, đủ điều kiện để thành lập Đảng bộ 2 cấp. Trên cơ sở đó, Tỉnh ủy Bắc Thái ra quyết định thành lập Đảng bộ xã Phương Linh thuộc Huyện ủy Bạch Thông. Ngày 21-6-1967, Đảng bộ xã Phương Linh được thành lập gồm 7 chi bộ Đảng phân theo khu vực các thôn bản bao gồm: Nà Phái, Chi Quảng, Nà Món, Đầu Cầu, Khuổi Chàm, Nà Hái, Khuổi Cụ. Sự ra đời của Đảng bộ Phương Linh là một sự kiện chính trị quan trọng đối với cán bộ và nhân dân trong xã. Đây là một mốc son đánh dấu bước trưởng thành trong công tác xây dựng Đảng tại địa phương, đáp ứng nhu cầu lãnh đạo thực tiễn của Phương Linh thời kỳ này. Từ đây, Đảng bộ, quân và dân Phương Linh một lòng chung sức, quyết tâm hơn nữa trên con đường xây dựng và phát kinh tế - chính trị, văn hóa - xã hội, quốc phòng - an ninh địa phương, đưa Phương Linh tiến lên một cách nhanh hơn, mạnh hơn, hoàn thành những chỉ tiêu mà Đảng và Nhà nước giao.

Để thực sự trở thành hậu phương lớn và vững chắc đánh thắng đế quốc Mỹ xâm lược, Đảng bộ xã Phương Linh đặc biệt coi trọng chỉ đạo sản xuất lương thực, thực phẩm trên cả 3 mặt: Tăng năng suất cây trồng, thực hành tiết kiệm và quyết tâm thực hiện mức trên giao. Các phong trào “Ba đảm đang” của Hội Phụ nữ; các

khẩu hiệu: “*Chắc tay súng, vững tay cày*”, “*Mỗi người làm việc bằng hai vì miền Nam ruột thịt*”, “*Người người thi đua, nhà nhà thi đua, ta nhất định thắng, địch nhất định thua*”, trở thành hành động cụ thể của người người, nhà nhà trong các bản. Năm 1967, địa phương tiến hành kiến thiết lại đồng ruộng. Việc đắp bờ, tưới tiêu cho các cánh đồng, nạo vét kênh mương, nhờ đó việc điều tiết nước trong sản xuất mùa vụ được đảm bảo. Phong trào làm phân xanh cũng được nhân rộng ở các hợp tác xã. Xã xây dựng được trại chăn nuôi lợn tại Nà Lại với 20 đầu lợn nái và hàng trăm con lợn thịt cùng với đó là những nhà ủ phân. Hình thức chăn nuôi hộ gia đình được đẩy mạnh và tận dụng nguồn phân từ trâu, bò làm phân bón ruộng.

Thời gian này, hợp tác xã đẩy mạnh phát triển các ngành nghề, thành lập các ao cá, xây dựng nhiều tổ thợ rèn, thợ mộc nhằm cung cấp các loại nông cụ phục vụ sản xuất. Bên cạnh đó, địa phương cũng bước đầu thực hiện cơ khí hóa trong nông nghiệp bằng việc sử dụng động cơ máy tuốt lúa, máy xay xát...

Tháng 11-1968, xã huy động hàng trăm dân công tiến hành khởi công xây dựng đập thủy điện kênh mương Nà Phải, góp phần vừa cung cấp nước tưới tiêu cho các cánh đồng, vừa mang ánh sáng điện đến các gia đình ở các bản. Đồng thời, hệ thống phát thanh của Phương Linh cũng được phát triển với sự thành lập của trạm truyền thanh xã cùng hệ thống loa kim, loa phát thanh công cộng phục vụ đến mọi gia đình.

Bên cạnh việc phát triển hợp tác xã nông nghiệp, hợp tác xã mua bán và hợp tác xã tín dụng cơ bản đáp ứng nhu cầu của nhân dân. Tính đến năm 1967, hợp tác xã tín dụng đã có số dư nợ là 50 đồng/người và được công nhận là ngọn cờ đầu của huyện.

Dù máy bay Mỹ thường xuyên đe dọa, song các trường cấp I, cấp II, các lớp vỡ lòng vẫn được duy trì, việc dạy và học không bị gián đoạn. Để đề phòng trường hợp xấu xảy ra, các trường học được sơ tán đến địa điểm an toàn ở các bản, trường cấp I Phương Linh sơ tán vào Khuổi Chả và 1 phân trường ở Lèo Nước gốc đa Chi Quảng, trường cấp II Phương Linh được sơ tán lên Khuổi Phọng. Tại các trường đều có hầm trú ẩn, mỗi hầm có sức chứa khoảng 5 học sinh, có nắp hầm bảo vệ. Học sinh đi học phải đội mũ rơm. Nhiều lớp học được tổ chức vào buổi tối nhằm tránh sự đánh phá của Mỹ, học dưới đèn dầu, không chỉ có các học sinh trong độ tuổi mới đến trường. Công tác xóa mù chữ và tái mù chữ được chính quyền hết sức quan tâm. Với sự quyết tâm đó, trong những năm chiến tranh, thầy và trò vẫn đến lớp, đến trường, tỉ lệ tốt nghiệp hàng năm vẫn đạt cao.

Công tác chăm sóc sức khỏe người dân cũng được quan tâm. Đội ngũ y sĩ, y tá của trạm xá cơ bản được đào tạo chuyên môn, do bà Trương Thị Mỹ làm trạm trưởng. Trạm xá xã lúc này ngoài việc chữa bệnh cho nhân dân, mà còn phải sẵn sàng tham gia phục vụ chiến

đấu, cứu thương khi máy bay Mỹ ném bom. Công tác phòng chống bệnh dịch, cũng như tuyên truyền cho nhân dân thực hiện phòng chống dịch bệnh cũng được đảm bảo.

Trong những năm 1966, 1967 và đầu năm 1968, cuộc đánh phá của giặc Mỹ trở nên ác liệt nhất. Ngày 4-2-1967, máy bay Mỹ ném bom thị xã, bị dân quân Bạch Thông bắn cháy¹, bắt sống 2 phi công Mỹ nhảy dù xuống Nà Món, Khuổi Lừa. Vào hồi 8 giờ tối ngày 27-6-1967, nhiều tốp máy bay Mỹ đánh phá Phủ Thông, chúng ném bom xuống nhiều vị trí, trong đó 3 quả bom ném xuống Nà Vài, Pác Túm, 3 quả xuống Đèo Giàng, nhưng do làm tốt công tác phòng không sơ tán nên trong xã không có thiệt hại về người.

Càng leo thang bắn phá miền Bắc, đế quốc Mỹ càng bị thất bại nặng nề, quân dân 2 miền Nam - Bắc ngày càng giành được những thắng lợi to lớn, đẩy Mỹ - ngụy vào tình thế bị động, lúng túng. Chiến lược “*Chiến tranh cục bộ*” của đế quốc Mỹ tại miền Nam bị phá sản. Ngày 31-3-1968, tổng thống Mỹ Giôn-xon buộc phải ngừng ném bom bắn phá miền Bắc. Tin chiến thắng từ hai miền Nam - Bắc đã khích lệ Đảng bộ và nhân dân Phương Linh ra sức thi đua đẩy mạnh sản xuất với khẩu hiệu “*Thóc không thiếu một cân, quân không thiếu một người, tất cả vì miền Nam ruột thịt*”.

---

1. Máy bay Mỹ rơi xuống Mỹ Phương (Ba Bể).

Có thể nói, những năm 1965-1968 là thời gian đặc biệt khó khăn của nhân dân miền Bắc nói chung, nhân dân Phương Linh nói riêng khi đồng thời phải thực hiện hai nhiệm vụ: Vừa sản xuất, chiến đấu với giặc Mỹ, vừa chi viện cho chiến trường miền Nam. Tuy nhiên, Đảng bộ và nhân dân Phương Linh đã phấn đấu vượt qua mọi khó khăn, gian khổ, chi viện đầy đủ sức người, sức của cho miền Nam, góp phần đánh thắng cuộc chiến tranh phá hoại lần thứ nhất, làm tròn nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ quê hương.

2. Thực hiện phát triển kinh tế, chi viện cho tiền tuyến miền Nam, tham gia chống chiến tranh phá hoại lần thứ II (1969-1972)

Đầu năm 1969, vừa trúng cử Tổng thống và chính thức bước vào Nhà Trắng, Ních-xon cho áp dụng thí điểm chiến lược “*Việt Nam hóa chiến tranh*” ở miền Nam, tiếp tục gây ra nhiều tội ác đối với nhân dân ta. Ở miền Bắc, dù tuyên bố ngừng ném bom nhưng Mỹ vẫn ngày đêm dùng máy bay trinh sát và khiêu khích, chuẩn bị cho những bước phiêu lưu quân sự mới. Tranh thủ thời gian miền Bắc không bị đánh phá, Trung ương Đảng đề ra nhiệm vụ trước mắt đối với miền Bắc là phải tranh thủ tận dụng điều kiện thuận lợi để khôi phục và phát triển sản xuất, đẩy mạnh tốc độ xây dựng chủ nghĩa xã hội; tăng cường tiềm lực kinh tế, quốc phòng; đề cao cảnh giác, sẵn sàng chiến đấu nếu đế quốc Mỹ thực hiện âm mưu phá hoại mới.

Cuối năm 1968, Đảng bộ xã Phương Linh tiến hành Đại hội nhiệm kỳ 1968-1970. Đánh giá về những thành tích đạt được, Đại hội phấn khởi nhận thấy trong nhiệm kỳ vừa qua, Đảng bộ đã lãnh đạo quần dân xã nhà chuyển hướng kịp thời mọi công tác, sinh hoạt từ thời bình sang thời chiến, vững vàng trong sản xuất, chiến đấu và phục vụ chiến đấu, chi viện cho tiền tuyến và giữ vững mọi mặt công tác, có mặt phát triển hơn cả trước chiến tranh như thủy lợi, việc áp dụng kỹ thuật trong nông nghiệp. Đại hội cũng tập trung phân tích những ưu, khuyết điểm trong công tác xây dựng Đảng, xây dựng khối đại đoàn kết trong Đảng. Trên cơ sở đó, Đại hội nhấn mạnh trong những năm tới cần phải đẩy mạnh hơn nữa cuộc vận động xây dựng Đảng bộ "Bốn tốt", đảm bảo cho mọi mặt sản xuất và chiến đấu thắng lợi. Bên cạnh đó, cần phải hết sức đảm bảo tốt công tác phòng không nhân dân, bảo vệ trị an, sẵn sàng chiến đấu và chiến đấu có hiệu quả trong bất cứ tình huống nào.

Đại hội đã bầu Ban Chấp hành khóa mới gồm 7 đồng chí. Ban Chấp hành bầu các đồng chí: Nông Văn Tàn - Bí thư Đảng ủy, Đào Hào Kiệt - Phó Bí thư (Chủ tịch Ủy ban hành chính xã), Dương Văn Lợi - Thường trực Đảng ủy.

Tiếp đó, năm 1971, Đảng bộ xã Phương Linh tiến hành Đại hội nhiệm kỳ 1971-1972. Đại hội bầu Ban Chấp hành gồm 7 đồng chí. Ban Chấp hành bầu các

đồng chí: Nông Văn Tấn - Bí thư Đảng ủy, Đào Hào Kiệt - Phó Bí thư (Chủ tịch Ủy ban hành chính xã), Dương Văn Lợi - Thường trực Đảng ủy.

Các kỳ Đại hội Đảng bộ xã Phương Linh diễn ra và thành công tốt đẹp đã củng cố thêm khối đoàn kết nhất trí trong nội bộ Đảng, có sức mạnh cổ vũ mạnh mẽ toàn Đảng, toàn dân trong xã bước sang giai đoạn mới - khắc phục hậu quả chiến tranh, phát triển kinh tế - văn hóa và đánh thắng cuộc chiến tranh phá hoại lần thứ hai của đế quốc Mỹ.

Từ trong chiến tranh ác liệt bước ra, tuy chưa phải đã có hòa bình thật sự nhưng không khí thi đua sản xuất đã sôi nổi hơn. Thêm vào đó, vào cuối những năm 1968, đầu năm 1969, lại có nhiều đợt sinh hoạt chính trị rộng lớn trong Đảng bộ, hợp tác xã và trong nhân dân. Đó là cuộc vận động "*Không ngừng nâng cao sức chiến đấu của tổ chức cơ sở Đảng ở nông thôn*", tiếp tục xây dựng Đảng bộ, thực hiện "*Bốn tốt*", cuộc vận động chấn chỉnh công tác quản lý tư liệu sản xuất và khoán trong hợp tác xã nông nghiệp, tuyên truyền phổ biến điều lệ trong hợp tác xã; các cuộc sinh hoạt báo công, bình công chống Mỹ cứu nước được tiến hành thường xuyên.

Năm 1969, cử tri trong xã đã tham gia bỏ phiếu bầu cử Hội đồng nhân dân huyện, xã. Hội đồng nhân dân xã bầu ra Ủy ban hành chính xã. Đồng chí Đào Hào Kiệt được bầu làm Chủ tịch Ủy ban hành chính xã, đồng

chí Trịnh Hữu Bảo được bầu làm Phó Chủ tịch Ủy ban hành chính xã.

Nhiệm vụ trước mắt cần được khẩn trương thực hiện là: dồn hết mọi khả năng phát triển kinh tế. Các đợt sinh hoạt chính trị diễn ra sâu rộng nhằm giáo dục tuyên truyền cho mọi người dân thấy được thắng lợi to lớn của ta, những thất bại nặng nề của địch ở ba mặt quân sự, chính trị và ngoại giao ở cả hai miền. Toàn Đảng, toàn quân, toàn dân ta phải nhận thức được bản chất xâm lược, âm mưu nguy hiểm của kẻ thù qua việc chúng ném bom phá hoại miền Bắc nước ta. Đảng bộ nhấn mạnh tới nhiệm vụ cấp thiết là khắc phục hậu quả chiến tranh, khôi phục kinh tế và phát triển văn hóa, xây dựng và củng cố quốc phòng - an ninh, cùng cả nước quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược, thực hiện thống nhất nước nhà.

Đồng thời, sau khi Mỹ ngừng ném bom, một số cán bộ, đảng viên đã có tư tưởng tự mãn. Do đó, Đảng bộ đã tổ chức nhiều đợt uốn nắn, chỉnh đốn tác phong tư tưởng, nêu cao tinh thần không ngừng học tập về lý luận cách mạng, tu dưỡng phẩm chất đạo đức, phát huy tinh thần cách mạng của người cộng sản, nắm bắt nhanh nhạy tình hình, có biện pháp chỉ đạo, thực hiện kịp thời.

Các đoàn thể cũng được củng cố, kiện toàn, đi vào hoạt động có hiệu quả hơn, giữ vị trí đi đầu thúc đẩy phong trào lao động sản xuất, xây dựng cuộc sống mới trong toàn dân.

Nền kinh tế ở Phương Linh chủ yếu là sản xuất nông nghiệp. Do vậy, thực hiện nghị quyết của Tỉnh ủy “đẩy mạnh sản xuất, ổn định đời sống nhân dân sau chiến tranh”, Đảng bộ và nhân dân trong xã đẩy mạnh phong trào sản xuất, thực hành tiết kiệm vì miền Nam ruột thịt, quyết tâm “*Thóc không thiếu một cân, quân không thiếu một người*”. Người nông dân hăng hái cấy cày, đảm bảo lượng lương thực cấp trên giao. Các biện pháp khoa học - kỹ thuật được triệt để áp dụng như kỹ thuật cấy thẳng hàng, bón phân, gieo mạ, thực hiện khẩu hiệu “*Tác đất, tác vàng*”.

Ngành chăn nuôi được tiếp tục được quan tâm. Thực hiện Nghị quyết 45-NQ/TU của Tỉnh ủy, chủ trương của Huyện ủy về phát triển chăn nuôi đại gia súc, tiểu gia súc, kể cả chăn nuôi tập trung và gia đình xã viên, Đảng bộ và Ban Quản trị các hợp tác xã đã khuyến khích phát triển chăn nuôi trâu, bò, lợn, gà, vịt... đem lại thực phẩm, phân bón, sức kéo, đời sống nhân dân được nâng lên một bước, dần đi vào ổn định, cảnh thiếu ăn, mất bữa đã bị xóa sổ. Các chỉ tiêu lương thực, thực phẩm được nhân dân trong xã hoàn thành và vượt chỉ tiêu cấp trên giao.

Công tác giao thông thủy lợi ở thời điểm này trở thành phong trào thi đua sôi nổi. Các nghị quyết, chỉ thị của cấp trên được Đảng bộ và nhân dân trong xã triệt để thực hiện. Hưởng ứng cao trào “*Thủy lợi - giao thông -*

lâm nghiệp” do tỉnh phát động, năm 1969, Đảng bộ xã vận động nhân dân làm mới đường, cầu cống, những công trình hồ đập, nương phai được tu bổ, xây dựng đảm bảo cho tưới tiêu thông suốt, đem lại hiệu quả cho sản xuất và đời sống của nhân dân như lời dạy của chủ tịch Hồ Chí Minh: “*Giao thông vận tải là một mặt trận. Mỗi cán bộ, công nhân, thanh niên xung phong là một chiến sĩ quyết tâm làm cho giao thông vận tải thắng lợi. Giao thông vận tải thắng lợi tức là chiến tranh đã thắng lợi một phần lớn rồi*”¹.

Cùng với việc khôi phục kinh tế, Đảng bộ luôn đặt vấn đề phát triển văn hóa, giáo dục ở địa phương là nhiệm vụ quan trọng. Việc tổ chức cho thầy, trò, các nhà trường từ nơi sơ tán về địa điểm cũ được tiến hành nhanh chóng, đưa hoạt động giảng dạy và học tập sớm đi vào nền nếp. Phong trào thi đua “*hai tốt*” trong các nhà trường dần đi vào chiều sâu và trở thành mục tiêu phấn đấu của đội ngũ giáo viên và học sinh. Năm 1969, trường cấp II Phương Linh đạt danh hiệu trường tiên tiến, có tổ lao động xã hội chủ nghĩa được Nhà nước tặng thưởng Huân chương Lao động hạng Ba.

Công tác chăm sóc sức khỏe đời sống nhân dân được Đảng bộ quan tâm thực hiện. Các ngành, các hợp

---

1. *Việt Bắc - 30 năm chiến tranh cách mạng*, Nxb. Quân đội nhân dân, 1992, tr. 162.

tác xã được chỉ đạo tập trung đưa cuộc sống của nhân dân từ trong chiến tranh trở lại bình thường, hỗ trợ người dân tu sửa nhà cửa, hướng dẫn đảm bảo an toàn vệ sinh cá nhân và cộng đồng.

Mạng lưới y tế được củng cố, tăng cường chăm sóc sức khỏe cho nhân dân và chăm lo khám điều trị cho những nạn nhân chiến tranh, giúp họ nhanh chóng phục hồi sức khỏe để trở lại lao động sản xuất. Các phong trào phát quang đường thôn, bản, dọn vệ sinh nhà cửa, phòng chống các dịch bệnh được phát động rộng rãi, giúp nhân dân ý thức hơn trong việc đảm bảo sức khỏe của mình.

Thực hiện Chỉ thị của Tỉnh ủy, Đảng bộ và lực lượng dân quân phối hợp chặt chẽ trong công tác xây dựng, củng cố lực lượng vũ trang về cả quân số và chất lượng; ý thức về nhiệm vụ chính trị của quân dân được nâng lên một bước. Đồng thời, Đảng bộ tiếp tục động viên các đoàn viên, thanh niên sẵn sàng lên đường nhập ngũ vào Nam giết giặc, hoặc phục vụ công tác chiến đấu. Từ năm 1968-1972, xã Phương Linh đã có hàng chục thanh niên tòng quân.

Các hoạt động văn hóa, văn nghệ được đẩy mạnh. Phong trào "*Tiếng hát át tiếng bom*" được phát động rộng rãi, thu hút đông đảo quần chúng nhân dân tham gia.

Mặc dù trong điều kiện kinh tế còn nhiều khó khăn, thiếu thốn nhưng Đảng bộ xã vẫn quan tâm làm tốt công tác hậu phương, coi đây là nghĩa vụ thiêng liêng của

toàn Đảng, toàn dân trong xã. Thẩm nhuần lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh về chăm sóc thương bệnh binh, các gia đình liệt sỹ, gia đình bộ đội, Đảng bộ xã thường xuyên tổ chức cho cán bộ, đảng viên và nhân dân học tập và thực hiện các chính sách về công tác hậu phương quân đội. Xã thành lập các tổ thương binh, vợ quân nhân, giúp đỡ nhau trong cuộc sống, cùng phát huy truyền thống cách mạng. Con em các gia đình thương binh, liệt sỹ... được chú ý chăm sóc, giáo dục. Những phụ nữ là vợ bộ đội khi ốm đau, sinh đẻ được bà con chăm sóc tận tình chu đáo, qua đó động viên chị em phát huy truyền thống thủy chung, đảm đang, bất khuất của phụ nữ Việt Nam.

Giữa lúc phong trào thi đua yêu nước đang diễn ra mạnh mẽ thì tin Chủ tịch Hồ Chí Minh qua đời (ngày 2-9-1969) là tổn thất to lớn của Đảng, nhân dân cả nước nói chung và nhân dân Phương Linh nói riêng. Biến đau thương thành hành động cách mạng, Trung ương, Tỉnh ủy, Huyện ủy đã tổ chức cho các đảng viên, cán bộ và toàn thể nhân dân tham gia hưởng ứng đợt học tập Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Trong một tháng, toàn thể đảng viên, nhân dân trong xã đã tham gia đầy đủ đợt sinh hoạt chính trị.

Miền Bắc dù đang trong hòa bình tạm thời, song Đảng ta nhận định đế quốc Mỹ có thể quay lại bất cứ lúc nào, do đó, công tác đề phòng chiến tranh phá hoại luôn được chú trọng. Phong trào thi đua sẵn sàng chiến đấu,

phục vụ chiến đấu và giao thông vận tải nhanh chóng đã trở thành ý thức của người dân trong xã. Đội ngũ phòng không của xã, của các bản luôn sẵn sàng chiến đấu, đơn vị báo động được đặt trong tình trạng cảnh giác cao độ. Phong trào phòng gian bảo mật đi vào chiều sâu và thực sự góp phần bảo vệ trị an trong thôn bản.

Lực lượng dân quân có sự tăng cường cả về số lượng và chất lượng. Các đội nam nữ dân quân đều chuyên cần luyện tập kỹ thuật và sẵn sàng nhận lệnh đi chiến đấu, phục vụ chiến đấu. Đội thanh niên xung kích gồm những thành viên trong Đoàn Thanh niên, dũng cảm ứng phó khi có tình huống mới xảy ra. Lực lượng dân quân và quần chúng nhân dân trong xã luôn sẵn sàng với tinh thần chiến đấu ngày đêm.

Đầu năm 1972, sau một thời gian tạm ngừng đánh phá miền Bắc, đế quốc Mỹ lại cho không quân, tàu chiến đánh phá lần thứ hai với mức độ ngày càng gay go và ác liệt. Trước tình hình đó, với bản lĩnh chính trị vững vàng và kinh nghiệm đấu tranh từ trong cuộc chiến tranh phá hoại lần thứ nhất, Đảng bộ Phương Linh đã bình tĩnh lãnh đạo nhân dân ngày đêm sản xuất và phục vụ chiến đấu. Nhờ đó, sản xuất hàng năm đều gieo trồng hết diện tích, đảm bảo thực hiện nhiệm vụ đóng góp cho Nhà nước, đáp ứng tốt công tác hậu cần tại chỗ.

Càng leo thang chiến tranh, đế quốc Mỹ càng liên tiếp phải nhận lấy những thất bại, chúng buộc phải xuống thang, chấm dứt cuộc chiến tranh phá hoại lần

hai đối với miền Bắc. Ngày 27-1-1973, đế quốc Mỹ đã kí Hiệp định Pa-ri về Việt Nam, rút toàn bộ quân viễn chinh Mỹ và lính chư hầu về nước. Từ đây, quân và dân cả nước bước vào một thời kỳ mới: Thời kỳ đẩy mạnh sản xuất, ổn định đời sống nhân dân và tăng cường chi viện sức người, sức của cho chiến trường miền Nam.

3. Tiếp tục phát triển kinh tế - xã hội, tích cực chi viện cho tiền tuyến miền Nam đánh thắng giặc Mỹ xâm lược (1973-1975)

Theo Hiệp định Pa-ri, Mỹ phải rút hoàn toàn khỏi miền Nam Việt Nam. Song đế quốc Mỹ và chính quyền Sài Gòn vẫn âm mưu phá hoại Hiệp định, duy trì chế độ thực dân kiểu mới ở miền Nam hòng chia cắt lâu dài đất nước ta. Ở miền Bắc, tổn thất từ cuộc đánh phá lần thứ hai của đế quốc Mỹ rất nặng nề, nhiều cơ sở, thành phố, nhà máy, hệ thống giao thông, khu công nghiệp bị tàn phá nghiêm trọng.

Trước tình hình đó, ngày 28-1-1973, Ban Chấp hành Trung ương Đảng và Chính phủ ra lời kêu gọi đồng bào và chiến sĩ cả nước tăng cường đoàn kết, đề cao cảnh giác, ra sức phấn đấu để củng cố những thắng lợi đã giành được, giữ vững hòa bình lâu dài, hoàn thành độc lập dân chủ ở miền Nam, tiến tới thống nhất Tổ quốc. Tháng 6-1973, Bộ Chính trị Trung ương Đảng đề ra nhiệm vụ khôi phục và phát triển kinh tế trong ba năm (1973-1975) ở miền Bắc.

Tháng 3-1973, Đại hội Đảng bộ xã Phương Linh nhiệm kỳ 1973-1975 được tổ chức. Đại hội đã xác định: Vì sự giàu có của nước nhà, vì sự nghiệp hoàn thành cách mạng dân tộc dân chủ ở miền Nam và vì cuộc sống tươi đẹp, hạnh phúc của mình, Đảng bộ và nhân dân Phương Linh nêu cao truyền thống anh hùng và tinh thần làm chủ tập thể, hăng hái lao động sáng tạo, đẩy mạnh sự nghiệp phát triển kinh tế, mở rộng sự nghiệp văn hóa. Tăng cường lực lượng chiến đấu, xóa bỏ nghèo nàn và lạc hậu, xây dựng con người mới, nâng cao đời sống nhân dân, đóng góp ngày càng nhiều cho sự nghiệp đấu tranh thống nhất nước nhà.

Đại hội bầu Ban Chấp hành Đảng bộ khóa mới, Ban Chấp hành bầu Ban Thường vụ gồm 3 đồng chí: Nông Văn Tần - Bí thư Đảng ủy, Đào Hào Kiệt - Phó Bí thư (Chủ tịch Ủy ban nhân dân xã), Dương Văn Lợi - Thường trực Đảng ủy.

Trong hai năm 1973, 1974, Đảng bộ tổ chức nhiều đợt sinh hoạt chính trị, quán triệt Nghị quyết 22, 228, Chỉ thị 192 của Trung ương; Nghị quyết 33, Chỉ thị 36 của Tỉnh ủy và các Nghị quyết của Huyện ủy cho đảng viên trong Đảng bộ. Những đợt sinh hoạt chính trị này nhằm nâng cao nhận thức về tình hình, nhiệm vụ mới của đất nước, địa phương cho cán bộ, đảng viên, bồi dưỡng ý chí cách mạng, giữ gìn phẩm chất, đạo đức; nâng cao năng lực công tác và vai trò lãnh đạo của đảng viên và của tổ chức Đảng. Qua các đợt sinh hoạt chính

trị, tự kiểm điểm cho thấy đa số đảng viên trong Đảng bộ luôn vượt lên mọi khó khăn, giữ vững vị trí tiên phong đưa phong trào cách mạng tiến lên. Nhiều đảng viên tận tụy với nhiệm vụ được giao, mẫu mực trong cuộc sống, có trách nhiệm trong công việc của hợp tác xã... Ở thời bình hay thời chiến, vẫn duy trì sinh hoạt Đảng đều đặn, có nền nếp, kiên quyết đấu tranh chống tư tưởng hữu khuynh, xa rời quần chúng.

Bên cạnh việc xây dựng Đảng bộ ngày càng vững mạnh, Phương Linh đẩy mạnh phát triển kinh tế trên các lĩnh vực. Vụ xuân năm 1973, thời tiết không thuận lợi, rét đậm kéo dài, làm cho nhiều diện tích mạ, cùng với đàn trâu, bò bị chết rét gây ảnh hưởng rất lớn đến sản xuất. Trước tình hình đó, Đảng bộ đã lãnh đạo hợp tác xã tổ chức các đội sản xuất khắc phục hậu quả. Ngoài việc gieo cấy và chăm sóc lúa xuân năm 1973, Đảng bộ đã lãnh đạo nhân dân trong xã tích cực làm công tác thủy lợi.

Sau khi hoàn thành việc thu hoạch vụ mùa năm 1973 và giao nộp nghĩa vụ lương thực cho Nhà nước, đến đầu năm 1974, công việc làm đất hoàn thành, tạo thuận lợi cho sản xuất vụ xuân, đưa tổng diện tích gieo cấy được mở rộng hơn. Cùng với đó, hợp tác xã đẩy mạnh cuộc cách mạng giống, đưa các giống mới vào sản xuất; xây dựng lò thục mầm ngâm ủ trong nhiệt độ 54°C, đảm bảo tỷ lệ nảy mầm cao và khử các loại nấm bệnh.

Các phong trào làm bèo hoa dâu, lầy bùn ủ khô, rải vôi bột cải tạo đất được phát triển rộng rãi. Bên cạnh việc bón phân chuồng, duy trì mỗi héc-ta bón từ 150-170kg đạm sun-fat kết hợp bón phân lân theo yêu cầu. Do việc ứng dụng các thành tích khoa học - kỹ thuật, làm tốt các biện pháp thâm canh nên đến năm 1974, xã đã đạt năng suất lúa bình quân 20 tạ/ha.

Bên cạnh cây lúa, các hoa màu như: ngô, khoai lang, lạc và các loại đậu đỗ cũng tăng nhanh cả về diện tích và sản lượng. Chăn nuôi gia súc gia cầm có những bước phát triển khá, đàn lợn tăng từ 1.012 con (năm 1973) lên 1.120 con (năm 1974). Nhờ những cố gắng nỗ lực của Đảng bộ, chính quyền xã Phương Linh cùng với bà con nhân dân trong sản xuất, vì vậy mà năng suất và sản lượng lương thực của xã đã không ngừng được nâng lên, đời sống của bà con nhân dân trong xã đã được cải thiện, tình trạng đói kém lúc giáp hạt cũng được đẩy lùi.

Cùng với mặt trận sản xuất nông nghiệp, Đảng bộ, Ủy ban hành chính đã chỉ đạo hai hợp tác xã mua bán và tín dụng, tích cực hoạt động phục vụ, đồng thời hỗ trợ cho sự phát triển của hợp tác xã sản xuất nông nghiệp. Tuy nhiên, tỷ lệ mua cổ phần và gửi tiền tiết kiệm của nhân dân trong xã còn thấp. Nguyên nhân chính là do tại xã có ít nghề phụ, chủ yếu dựa vào nghề nông, độc canh cây lúa, đời sống xã viên còn nhiều khó khăn.

Lĩnh vực văn hóa - xã hội có nhiều phát triển. Công tác giáo dục luôn được Đảng bộ, Ủy ban hành chính quan tâm lãnh đạo, số lớp của hai trường cấp I và cấp II ngày càng tăng, nhiều năm liền được công nhận là trường tiên tiến của huyện. Cùng với đó, công tác bảo vệ sức khỏe cho nhân dân được đẩy mạnh. Hàng năm, trạm xá của xã phục vụ tốt việc khám chữa bệnh cho nhân dân, tỷ lệ tử vong ở trẻ sơ sinh được hạn chế.

Cuối năm 1974 đầu năm 1975, trong tình hình so sánh lực lượng ở miền Nam thay đổi mau lẹ, có lợi cho cách mạng. Hội nghị Bộ Chính trị tháng 10-1974 và tháng 1-1975 đã hạ quyết tâm giải phóng hoàn toàn miền Nam “*Động viên nỗ lực lớn nhất của toàn Đảng, toàn quân, toàn dân tiến hành rất khẩn trương và hoàn thành công tác chuẩn bị mọi mặt tạo điều kiện chín muồi tiến hành tổng công kích, tổng khởi nghĩa tiêu diệt ngụy quân, đánh đổ ngụy quyền từ Trung ương đến địa phương, giành chính quyền về tay nhân dân*”. Thực hiện chủ trương của Bộ Chính trị, trong công tác tuyển quân, Đảng bộ lãnh đạo các ban ngành tăng cường công tác tư tưởng, tích cực chỉ đạo các chi bộ, chi Hội Phụ nữ, chi Đoàn Thanh niên... vận động thanh niên đi khám tuyển nghĩa vụ. Trong đợt giao quân cuối năm 1974, toàn xã đã vượt chỉ tiêu so với kế hoạch.

Đảng bộ Phương Linh đã tích cực củng cố chất lượng của đội ngũ đảng viên trong toàn Đảng bộ. Tính đến năm 1973, toàn Đảng bộ có 72 đồng chí sinh hoạt

tại 7 chi bộ: Khuổi Cự, Chi Quảng, Nà Phái, Nà Món, Đầu Cầu, Khuổi Chàm, Nà Hái. Mỗi đảng viên trong Đảng bộ được phân công cụ thể vào các nhiệm vụ công tác. Hàng năm, có 2 lần kiểm tra đảng viên theo chức năng, nhiệm vụ được phân công phụ trách, Đảng bộ đã đề ra nội quy tăng cường công tác kiểm tra giữ gìn kỷ luật của Đảng. Đảng bộ Phương Linh đã làm tốt công tác quản lý đảng viên, từng đồng chí đảng viên luôn nêu cao vai trò gương mẫu trong hoạt động sản xuất, chiến đấu, thực hành tiết kiệm, chấp hành đường lối, chủ trương của Đảng và chính sách, pháp luật Nhà nước, hoàn thành nhiệm vụ được phân công.

Mùa xuân năm 1975, cuộc Tổng tiến công và nổi dậy giải phóng miền Nam liên tục giành được những thắng lợi quan trọng. Đúng 11 giờ 30 phút ngày 30-4-1975, lá cờ cách mạng tung bay trên nóc Phủ Tổng thống chính quyền Sài Gòn, báo hiệu sự toàn thắng của Chiến dịch Hồ Chí Minh lịch sử. Thắng lợi của cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước đã mở ra kỷ nguyên mới của dân tộc Việt Nam - kỷ nguyên đất nước độc lập, thống nhất, đi lên chủ nghĩa xã hội. Đó là một trong những thắng lợi vĩ đại nhất, hiển hách nhất trong lịch sử giữ nước và dựng nước của dân tộc.

Như vậy, trong hơn 20 năm (1954-1975), Đảng bộ và nhân dân xã Phương Linh đã góp phần không nhỏ trong việc đập tan các cuộc chiến tranh phá hoại của đế quốc Mỹ, xây dựng và bảo vệ quê hương, tích cực chi

viện sức người, sức của cho chiến trường miền Nam, thống nhất đất nước.

Trong lĩnh vực sản xuất, thành tích nổi bật nhất của thời kỳ này đó là: Đảng bộ và nhân dân Phương Linh đã hoàn thành công tác thủy lợi, đưa giống mới có năng suất cao và áp dụng các biện pháp khoa học kỹ thuật vào sản xuất nông nghiệp, nên tổng sản lượng lương thực giai đoạn 1965-1975 tăng gấp đôi so với 10 năm trước. Những năm kháng chiến chống Mỹ cứu nước, mỗi năm xã Phương Linh đã đóng góp cho Nhà nước 37 tấn lương thực, 4 tấn thực phẩm.

Nghe theo tiếng gọi thiêng liêng của Tổ quốc, quê hương Phương Linh đã có 84 người con ưu tú lên đường đánh Mỹ, trong đó có 13 liệt sỹ đã anh dũng hy sinh vì độc lập, tự do của Tổ quốc, hàng chục người để lại một phần cơ thể tại chiến trường.

Hơn hai mươi năm vừa xây dựng chủ nghĩa xã hội, vừa chiến đấu và chi viện cho chiến trường miền Nam, Đảng bộ Phương Linh đã có sự trưởng thành vượt bậc. Qua thực tiễn của cách mạng, Đảng bộ đã đúc kết được nhiều kinh nghiệm lãnh đạo, từng bước vận dụng đưa phong trào địa phương tiến lên, hòa nhập với phong trào cách mạng chung của huyện. Do đó, nhiều năm liền Đảng bộ Phương Linh được Huyện ủy công nhận là đơn vị “*Bốn tốt*”.

Với những thành tích xuất sắc trong sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội và đấu tranh chống Mỹ, cứu

nước, Đảng bộ và nhân dân Phương Linh vinh dự được Đảng và Nhà nước tặng thưởng huân, huy chương các loại; nhiều gia đình có bằng Tổ quốc ghi công; Huân chương Kháng chiến hạng Nhất; đội dân quân tự vệ của xã đạt đơn vị “*Quyết thắng*”.

Từ thực tiễn xây dựng chủ nghĩa xã hội và cùng cả nước đánh thắng giặc Mỹ, Đảng bộ đã rút ra được nhiều bài học kinh nghiệm quý báu:

Một là, luôn tăng cường công tác lãnh đạo, chỉ đạo, đảng viên luôn đi đầu và làm nòng cốt trong mọi phong trào cách mạng; phải xây dựng đội ngũ cán bộ có phẩm chất trong sáng, có năng lực tổ chức hoạt động thực tiễn, gần gũi với quần chúng.

Hai là, luôn bám sát tình hình thực tiễn, đồng thời có biện pháp, cách thức tổ chức thực hiện, kiểm tra chặt chẽ việc thực hiện nghị quyết và kịp thời rút kinh nghiệm.

Ba là, phải phát huy tối đa sức mạnh tổng hợp của nhân dân. Muốn vậy, trước hết phải chú trọng chăm lo đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân, phải gần gũi và làm tấm gương cho nhân dân noi theo, cán bộ, đảng viên phải là nòng cốt và hạt nhân giữ vững khối đoàn kết toàn dân.

Chương IV

PHÁT TRIỂN KINH TẾ, VĂN HÓA - XÃ HỘI, GÓP PHẦN XÂY DỰNG VÀ BẢO VỆ TỔ QUỐC VIỆT NAM XÃ HỘI CHỦ NGHĨA, THỰC HIỆN ĐƯỜNG LỐI ĐỔI MỚI ĐẤT NƯỚC (1976-1995)

I. MƯỜI NĂM XÂY DỰNG VÀ BẢO VỆ TỔ QUỐC VIỆT NAM XÃ HỘI CHỦ NGHĨA (1976-1985)

1. Thực hiện kế hoạch Nhà nước 5 năm (1976-1980)

Cuộc tổng tiến công và nổi dậy mùa xuân 1975 toàn thắng, kết thúc quá trình 30 năm chiến tranh giải phóng dân tộc và bảo vệ Tổ quốc, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ lịch sử giành lại độc lập, thống nhất, mở ra một bước ngoặt vĩ đại, thiết lập quyền làm chủ của nhân dân, đưa cả nước quá độ lên chủ nghĩa xã hội. Tháng 9-1975, Hội nghị lần thứ 24 Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa III) đã họp và ra Nghị quyết nêu rõ: “*Nhiệm vụ chiến lược của cách mạng nước ta trong giai đoạn mới là: Hoàn thành thống nhất nước nhà, đưa cả nước tiến nhanh, tiến mạnh, tiến vững chắc lên chủ nghĩa xã hội*”.

Hòa chung trong không khí của toàn dân tộc, Đảng bộ và nhân dân xã Phương Linh bước vào một giai đoạn mới với những thuận lợi hết sức cơ bản: Đất nước hòa bình, thống nhất, nhân dân phấn khởi tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng. Cán bộ, đảng viên được tôi luyện và trưởng thành trong khói lửa chiến tranh. Bên cạnh những thuận lợi, Đảng bộ và nhân dân xã cũng đứng trước những thách thức to lớn: Trong những năm đất nước có chiến tranh, nhân dân Phương Linh vừa sản xuất, vừa sẵn sàng chiến đấu và dồn hết sức người sức của cho tiền tuyến, làm cho quá trình sản xuất bị chậm lại, đời sống nhân dân gặp nhiều khó khăn. Mặt khác, trình độ lãnh đạo, quản lý của một bộ phận cán bộ và hợp tác xã chưa cao. Sự mất mát, hy sinh về con người trong cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước đã có tác động sâu sắc đến đời sống xã hội, tình cảm và tư tưởng của nhân dân. Thời tiết diễn biến phức tạp ảnh hưởng tới một phần diện tích trồng trọt, thu hoạch giảm sút, do đó đời sống nhân dân lúc giáp hạt gặp rất nhiều khó khăn.

Trong bối cảnh mới, tháng 10-1975, Đại hội Đảng bộ xã Phương Linh nhiệm kỳ 1975-1977 được tổ chức. Đại hội đã đánh giá, tổng kết kinh nghiệm 21 năm kháng chiến chống Mỹ cứu nước, khen thưởng, biểu dương những cá nhân, tập thể có nhiều thành tích trong lao động, sản xuất và chiến đấu. Đại hội cũng đã dành phần lớn thời gian để tiến hành thảo luận 2 vấn đề trọng tâm trước mắt của xã: Thứ nhất, tập trung vận động tổ

chức lại sản xuất, cải tiến công tác quản lý trong hợp tác xã, chấn chỉnh lại hợp tác xã mua bán, đẩy mạnh chăn nuôi và trồng trọt, phát động phong trào thi đua lao động xã hội chủ nghĩa. Thứ hai, tăng cường công tác xây dựng Đảng, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của tổ chức Đảng, chính quyền và các đoàn thể quần chúng.

Đại hội bầu Ban Chấp hành Đảng bộ gồm 7 đồng chí, Ban Chấp hành bầu đồng chí Nông Văn Tần làm Bí thư Đảng ủy, đồng chí Đào Hào Kiệt¹ làm Phó Bí thư Đảng ủy (Chủ tịch Ủy ban hành chính xã), đồng chí Dương Văn Lợi² - Thường trực Đảng ủy.

Sau Đại hội, Đảng bộ xã tập trung chỉ đạo công tác củng cố hợp tác xã, phát triển sản xuất. Các hợp tác xã nông nghiệp, hợp tác xã mua bán, hợp tác xã tín dụng tiến hành kiểm kê tài sản, ruộng đất, ngân quỹ và xây dựng kế hoạch tổ chức sản xuất, kinh doanh, bám sát Nghị quyết số 228-NQ/TW ngày 12-1-1974 của Bộ Chính trị Ban Chấp hành Trung ương Đảng về cuộc đấu tranh chống lấy cắp tài sản xã hội chủ nghĩa, chống làm ăn phi pháp, tăng cường quản lý lao động, quản lý thị trường, giữ vững trật tự trị an, phục vụ tốt phong trào lao động sản xuất và tiết kiệm, phục vụ tốt đời sống nhân dân. Chỉ thị số 208-CT/TW ngày 16-9-1974 của Ban

---

1. Năm 1976, đồng chí Dương Văn Lợi thay đồng chí Đào Hào Kiệt giữ chức Phó Bí thư Đảng ủy (Chủ tịch Ủy ban hành chính xã).

2. Năm 1976, đồng chí Triệu Văn Cao thay đồng chí Dương Văn Lợi giữ chức Thường trực Đảng ủy.

Bí thư Trung ương Đảng về việc tổ chức lại sản xuất nông nghiệp và cải tiến một bước quản lý nông nghiệp từ cơ sở theo hướng tiến lên sản xuất lớn xã hội chủ nghĩa... Riêng trong hợp tác xã nông nghiệp, bước đầu thực hiện mô hình đội, nhóm chuyên sản xuất và chế độ “Ba khoán” (khoán việc, khoán sản lượng, khoán công điểm). Nhờ đó, hiệu quả sản xuất được nâng lên, cơ sở vật chất - kỹ thuật cho nền kinh tế không ngừng được tăng cường.

Thực hiện Nghị quyết của Đảng bộ, hợp tác xã đã cho xã viên khai hoang, phục hóa nhiều diện tích đất chưa sử dụng nhằm mở rộng diện tích gieo trồng, tăng sản lượng lương thực, thực phẩm. Trong công tác thủy lợi, ngoài việc cử thanh niên đi tham gia xây dựng kênh mương hồ Núi Cốc - là công trình thủy lợi vào loại lớn của tỉnh Bắc Thái, hợp tác xã thường xuyên cho tu sửa mương phai. Để bảo đảm sản lượng lương thực, Đảng bộ và chính quyền xã Phương Linh đã quan tâm chỉ đạo sát sao từ việc gieo trồng đúng thời vụ, lựa chọn giống tốt (Nông nghiệp 8, Bao Thai Lùn...), đẩy mạnh thâm canh hai vụ lúa và đảm bảo trong khâu thu hoạch, bảo quản. Tuy nhiên, do sản xuất nông nghiệp của xã còn phụ thuộc nhiều vào thiên nhiên, lại thêm sâu bệnh nên năng suất và sản lượng lúa chưa cao.

Về lâm nghiệp, thực hiện Nghị quyết 21-NQ/HU (1975) của Huyện ủy nhằm sớm đưa nghề rừng trở thành nghề sản xuất chính, Đảng bộ lãnh đạo nhân dân

trong xã đẩy mạnh trồng cây, gây rừng, đưa Phương Linh trở thành một trong những xã có phong trào trồng rừng tốt nhất huyện Bạch Thông¹.

Tháng 4-1976, hòa cùng không khí náo nức của hàng triệu cử tri cả nước, 99% cử tri trong xã đã hồ hởi tham gia bầu cử Quốc hội khóa VI (nhiệm kỳ 1976-1981). Quốc hội quyết định đổi tên nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa thành Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam. Ủy ban hành chính các cấp đổi thành Ủy ban nhân dân các cấp. Tháng 12-1976, Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IV của Đảng Cộng sản Việt Nam đã đề ra đường lối xây dựng chủ nghĩa xã hội trong cả nước: “*Nắm vững chuyên chính vô sản, phát huy quyền làm chủ tập thể của nhân dân lao động, tiến hành đồng thời ba cuộc cách mạng: cách mạng về quan hệ sản xuất, cách mạng khoa học - kỹ thuật, cách mạng tư tưởng và văn hóa*”.

Để đáp ứng yêu cầu và nhiệm vụ chính trị trong giai đoạn mới, dưới sự chỉ đạo trực tiếp của Huyện ủy, tháng 6-1977, Đại hội Đảng bộ xã nhiệm kỳ 1977-1979 được tiến hành. Đại hội đã thông qua báo cáo tổng kết nhiệm kỳ, nghiêm túc kiểm điểm, đánh giá những việc đã làm được và những yếu kém, khuyết điểm còn tồn tại trong quá trình lãnh đạo, chỉ đạo cách mạng. Đại hội thông qua phương hướng, nhiệm vụ, mục tiêu trong nhiệm

---

1. Lịch sử Đảng bộ huyện Bạch Thông 1975-2005, tr. 13.

kỳ mới: cần tập trung sức phát triển nông nghiệp, giải quyết vững chắc vấn đề lương thực, thực phẩm; phát triển văn hóa, xây dựng cơ sở vật chất, đáp ứng yêu cầu và nhiệm vụ trong tình hình cách mạng mới, nâng cao đời sống nhân dân. Tăng cường công tác quốc phòng - an ninh, củng cố hệ thống chính trị, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng bộ, đảm bảo đủ sức, đủ tài lãnh đạo nhân dân thực hiện hai nhiệm vụ chiến lược: xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Đại hội bầu Ban Chấp hành Đảng bộ gồm 7 đồng chí, Ban Chấp hành bầu đồng chí Nông Văn Tàn làm Bí thư Đảng ủy, đồng chí Dương Văn Lợi làm Phó Bí thư Đảng ủy (Chủ tịch Ủy ban nhân dân xã), đồng chí Triệu Văn Cao - Thường trực Đảng ủy.

Tiếp đó, Đại hội Đảng bộ xã Phương Linh nhiệm kỳ 1979-1981 được tiến hành. Đại hội bầu đồng chí Nông Văn Tàn làm Bí thư Đảng ủy, đồng chí Triệu Văn Cao làm Phó Bí thư Đảng ủy (Chủ tịch Ủy ban nhân dân xã), đồng chí Nông Đức Tinh - Thường trực Đảng ủy.

Sau các kỳ Đại hội, toàn xã dấy lên phong trào thi đua sôi nổi, tiến quân mạnh mẽ vào mặt trận sản xuất nông nghiệp. Đảng bộ tích cực chỉ đạo mở nhiều chiến dịch làm thủy lợi, xây dựng, tu bổ, nạo vét mương phai nội đồng, cải tạo đồng ruộng, đào đắp đường sá. Bên cạnh đó, phong trào thi đua làm phân bón, chăm sóc cây trồng, phòng trừ sâu bệnh luôn được hợp tác xã

coi trọng. Ngoài ra, hợp tác xã còn tiến hành mở rộng diện tích trồng trọt và áp dụng tiến bộ khoa học - kỹ thuật nhằm nâng cao năng suất và sản lượng cây trồng, vật nuôi.

Thực hiện Nghị quyết số 49-NQ/TU ngày 1-3-1977 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về phát động chiến dịch trồng sắn, xã đã vận động các hộ gia đình tận dụng mọi diện tích đất ven đồi để trồng sắn, qua đó giải quyết một phần lương thực đáng kể cho người và gia súc.

Từ năm 1979 đến năm 1980, diễn biến thiên tai phức tạp khiến mùa màng thường bị thất thu. Kế hoạch gieo trồng chỉ đạt 90%, sản lượng lương thực không đạt, vấn đề lương thực trở nên bức xúc trong đời sống đồng bào các dân tộc, nhất là ở các bản vùng cao, bình quân lương thực chỉ đạt 18 kg/người/tháng. Do đó, việc thực hiện nghĩa vụ thuế nông nghiệp với Nhà nước rất khó khăn. Tuy vậy, xã vẫn cố gắng làm nghĩa vụ thực phẩm cho Nhà nước là 25 tấn.

Hợp tác xã tận dụng thời kỳ này hoạt động chỉ đạt 50% chỉ tiêu số dư tiền gửi. Duy nhất trong hai năm 1979-1980, số dư tiền gửi với chỉ tiêu kế hoạch 20%. Hợp tác xã mua bán hoạt động tốt, các mặt hàng nông, lâm thổ sản đều được thu mua theo kế hoạch, việc cung cấp phân phối các mặt hàng nhu yếu phẩm cho đồng bào được đảm bảo.

Công tác giáo dục luôn nhận được sự quan tâm sát sao của Đảng bộ, chính quyền, các đoàn thể quần chúng và toàn thể nhân dân. Cơ sở vật chất trong trường học

tuy được huyện, xã đầu tư xây dựng nhưng chưa đáp ứng đủ yêu cầu dạy và học. Vượt qua khó khăn, thầy và trò các nhà trường trong xã luôn quyết tâm dạy tốt, học tốt. Học sinh các cấp đều tăng, năm sau cao hơn năm trước. Số học sinh thi hết lớp 7, tốt nghiệp hàng năm đều đạt 100%. Số học sinh theo học lớp 8 (cấp III) xã Phương Linh chiếm tỷ lệ đông so với các xã trong huyện. Phong trào thể dục, thể thao, rèn luyện sức khỏe cho học sinh được chú trọng.

Công tác y tế, chăm sóc sức khỏe ban đầu cho nhân dân được xã coi trọng. Trạm xá xã thời kỳ này do bà Trương Thị Mỹ làm Trạm trưởng. Trạm tích cực phát động nhân dân thực hiện phương châm "*Phòng bệnh hơn chữa bệnh*", vệ sinh thôn bản, nhà ở sạch sẽ. Các công trình nhà tắm, giếng nước, nhà vệ sinh được xây dựng nhằm phòng tránh bệnh tật và ngăn ngừa các dịch bệnh lớn xảy ra.

Các hoạt động văn hóa, văn nghệ đã đi sát cơ sở, góp phần thiết thực phục vụ đời sống tinh thần của nhân dân trong xã. Hệ thống truyền thanh được tăng cường nhằm mục đích đưa các chủ trương, đường lối của Đảng cũng như kế hoạch sản xuất mùa vụ của hợp tác xã tới nhân dân. Các tập tục mê tín dị đoan từng bước được xóa bỏ, phong trào xây dựng nếp sống văn hóa mới được mở rộng đến từng thôn bản.

Cùng với quá trình sản xuất, Đảng bộ xã nêu cao chủ trương đảm bảo quốc phòng - an ninh. Việc giáo dục ý thức cảnh giác cách mạng cho cán bộ, đảng viên

và nhân dân được Đảng bộ quan tâm thường xuyên. Đặc biệt là việc duy trì, phát triển lực lượng dân quân ở các bản, huấn luyện sử dụng vũ khí mới.

Trong khi nhân dân Phương Linh cùng cả nước ra sức hàn gắn vết thương chiến tranh, xây dựng cuộc sống hòa bình, hạnh phúc, thì bọn phản động Pôn Pốt - Iêngxary (Cam-pu-chia) đã có những hoạt động chống phá cách mạng Việt Nam. Ngày 3-5-1975, chúng cho quân đổ bộ lên đảo Phú Quốc; từ tháng 11-1977 chúng tiến hành hàng loạt các hoạt động có quy mô lớn chống phá Việt Nam. Từ năm 1978, ở nhiều địa phương, người Hoa bị dụ dỗ, cưỡng ép về nước, gây tâm lý hoang mang, dao động trong nhân dân, ảnh hưởng lớn đến sản xuất và đời sống. Ở phía Bắc, Trung Quốc có hành động xâm lấn, khiêu khích và đến ngày 17-2-1979 thì phát động cuộc chiến tranh xâm lược quy mô lớn trên tuyến biên giới phía bắc nước ta. Trước tình hình đó, Ban Chấp hành Trung ương Đảng ra lời kêu gọi toàn Đảng, toàn quân, toàn dân tập trung sức người, sức của, quyết tâm chiến đấu bảo vệ Tổ quốc. Tiếp đó, Chủ tịch nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam ra lệnh Tổng động viên trong cả nước.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng bộ, quân dân trong xã cùng cả nước đã đẩy lên cao trào thi đua yêu nước. Một số cán bộ, chiến sĩ quân đội đã chuyển ngành hoặc về địa phương lao động sản xuất nay tình nguyện trở lại quân ngũ, khí thế tòng quân bảo vệ Tổ quốc lại diễn ra rất sôi nổi, mạnh mẽ. Xã đã tổ chức khám tuyển và giao

quân đạt 100% chỉ tiêu. Trong số hơn 30 thanh niên lên đường nhập ngũ, đã có 4 người hy sinh và 2 người để lại một phần xương máu nơi chiến trường. Năm 1978, xã được Nhà nước tặng thưởng Huân chương hạng Ba cho đơn vị xã hoàn thành tốt công tác tuyển quân.

Phong trào ủng hộ quần áo, tiền bạc, thuốc men cho đồng bào biên giới Tây Nam và phía Bắc của Tổ quốc được tiến hành rộng rãi tại xã, kịp thời động viên đồng bào, chiến sỹ nơi tiền tuyến.

Trên mặt trận an ninh, Đảng bộ mở đợt sinh hoạt chính trị sâu rộng từ trong Đảng đến quần chúng nhằm giáo dục cho cán bộ, đảng viên và nhân dân nhận thức rõ âm mưu, bản chất của kẻ thù; tổ chức đón tiếp chu đáo đồng bào các tỉnh biên giới về sơ tán, đồng thời tuyên truyền, giáo dục toàn dân nâng cao ý thức cảnh giác, giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội trên địa bàn.

Trong công tác xây dựng Đảng, Đảng bộ tổ chức cho cán bộ, đảng viên, các đoàn thể quần chúng học tập Nghị quyết Đại hội IV của Đảng, chỉ thị của Tỉnh ủy, các chủ trương của Huyện ủy, qua đó góp phần đảm bảo sự vững mạnh của Đảng về chính trị, tư tưởng và tổ chức. Năm 1979, thực hiện chỉ đạo của cấp trên, Đảng bộ xã nhanh chóng triển khai học tập Chỉ thị 72-CT/TW của Ban Bí thư Trung ương Đảng, xây dựng phương án tác chiến, sẵn sàng chiến đấu và phục vụ chiến đấu.

Việc bồi dưỡng phát triển đảng viên mới được chú trọng. Thông qua hoạt động của các đoàn thể, nhất là

Đoàn Thanh niên đã lựa chọn những quần chúng ưu tú để bồi dưỡng kết nạp vào Đảng. Từ 1977-1980, Đảng bộ đã kết nạp được 21 đảng viên. Những đảng viên mới đều phát huy tốt vai trò của mình là lực lượng nòng cốt trong các phong trào thi đua lao động sản xuất, bảo vệ Tổ quốc.

Thực hiện Chỉ thị số 83 của Ban Bí thư Trung ương Đảng (ngày 26-11-1979), Đảng bộ tiến hành phát thê Đảng cho đảng viên trong toàn Đảng bộ. Để giữ nghiêm kỷ luật và nâng cao sức chiến đấu của đảng viên cũng như cơ sở Đảng, đội ngũ cán bộ, đảng viên trong Đảng bộ từng bước được sàng lọc. Thông qua việc học tập, bình xét, phân loại và phát thê Đảng, hầu hết cán bộ, đảng viên đều nâng cao nhận thức tư tưởng, nắm bắt được tình hình cách mạng trong giai đoạn mới, xác định rõ trách nhiệm trong việc lãnh đạo và tổ chức thực hiện thắng lợi các chủ trương, đường lối của Đảng. Qua thực tiễn phong trào cách mạng ở địa phương, nhất là trước diễn biến phức tạp của tình hình chiến tranh biên giới phía Bắc và Tây Nam, đội ngũ cán bộ, đảng viên trong Đảng bộ đều vững vàng, kiên định, gương mẫu chấp hành chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước.

Cùng với công tác xây dựng Đảng, các tổ chức đoàn thể của xã thời kỳ này cũng có bước phát triển mới. Mặt trận Tổ quốc tăng cường công tác giáo dục, củng cố khối đoàn kết dân tộc, đẩy mạnh các phong trào cách mạng quần chúng, trong đó có phong trào “Phụ

lão ba giỏi” thu hút nhiều cụ tham gia¹. Hội Phụ nữ đã phát động và thu hút động đảo chị em tham gia phong trào “*Người phụ nữ mới xây dựng và bảo vệ Tổ quốc*”, phong trào “*Học tập và làm theo tấm gương đạo đức liệt sỹ Nguyễn Thị Hồng Chiên*”. Đoàn Thanh niên nêu cao tinh thần “*Sống chiến đấu, lao động và học tập theo gương Bác Hồ vĩ đại*”, luôn là lực lượng đi đầu trong các phong trào: “*Tình nguyện vượt mức kế hoạch Nhà nước*”, sẵn sàng chiến đấu và phục vụ chiến đấu bảo vệ Tổ quốc.

Năm 1978, Trung ương Đảng chủ trương tổ chức thành lập Hội Nông dân tập thể trong toàn quốc. Sau đó, Hội Nông dân tập thể xã Phương Linh cũng được thành lập do ông Đinh Quang Tinh làm Chủ tịch. Phát huy truyền thống của tổ chức Nông hội đỏ trước đây, nông dân Phương Linh luôn phấn đấu giữ vững vai trò to lớn của mình trong sự nghiệp xây dựng, phát triển kinh tế của xã nhà.

Như vậy, 5 năm sau ngày thống nhất đất nước, thực hiện kế hoạch Nhà nước 5 năm (1976-1980) mặc dù gặp không ít khó khăn, thử thách nhưng dưới sự lãnh đạo của Đảng với những nỗ lực không ngừng của quần chúng nhân dân, Đảng bộ và nhân dân Phương Linh đã đạt được nhiều thành tích đáng khích lệ, nhất là trong lĩnh vực hợp tác xã, quốc phòng - an ninh, góp phần xây dựng Đảng, bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa.

---

1. *Lịch sử Đảng bộ huyện Bạch Thông 1975-2005*, tr. 50.

Tuy nhiên, trong quá trình lãnh đạo Đảng bộ xã Phương Linh cũng mắc phải một số sai lầm, tồn tại cần khắc phục: Đảng bộ chưa phát huy tốt vai trò chủ động, còn thể hiện sự cứng nhắc, rập khuôn, thiếu năng động trong chỉ đạo thực tiễn ở cơ sở. Kinh tế có chuyển biến song vẫn còn đứng trước những khó khăn và mất cân đối. Do sự bất hợp lý của cơ chế bao cấp, quản lý kinh tế không theo kịp quy mô hợp tác xã, xã viên thiếu tự giác. Thực tế đó đòi hỏi Đảng bộ cần chủ động tìm biện pháp giải quyết để đưa xã phát triển thêm một bước mới trong giai đoạn tiếp theo.

2. Thực hiện Chỉ thị số 100-CT/TW, bước đầu đổi mới cơ chế quản lý trong nông nghiệp (1981-1985)

Từ cuối những năm 70, nền kinh tế nước ta đã rơi vào tình trạng khủng hoảng trầm trọng. Sản xuất đình trệ, hàng hóa khan hiếm. Cơ chế quản lý tập trung, bao cấp tồn tại nhiều bất cập. Trong khi viện trợ của các nước xã hội chủ nghĩa anh em ngày càng giảm thì nhân dân ta lại phải chịu gánh nặng từ hai cuộc chiến tranh biên giới Tây Nam, phía Bắc và làm nghĩa vụ quốc tế đối với Lào, Cam-pu-chia.

Thời gian này, một trong những vấn đề gay gắt nhất của kinh tế Việt Nam là vấn đề thiếu lương thực. Lương thực sản xuất không đáp ứng được nhu cầu trong nước. Nguyên nhân là do cung cách quản lý của hợp tác xã làm kìm hãm sự phát triển trong nông nghiệp, người nông dân không trực tiếp làm chủ ruộng đồng nên không thiết tha với sản xuất. Trước tình hình đó, ngày 13-1-1981,

Ban Bí thư Trung ương Đảng ra Chỉ thị số 100-CT/TW về “*Cải tiến công tác khoán, mở rộng khoán sản phẩm đến nhóm lao động và người lao động trong hợp tác xã nông nghiệp*”.

Chỉ thị đã nêu rõ mục đích thực hiện cơ chế khoán mới là: “*Bảo đảm phát triển sản xuất và nâng cao hiệu quả kinh tế trên cơ sở lôi cuốn được mọi người hăng hái lao động, kích thích tăng năng suất lao động, sử dụng tốt đất đai và các cơ sở vật chất - kỹ thuật hiện có, áp dụng tiến bộ kỹ thuật, tiết kiệm chi phí sản xuất; củng cố và tăng cường quan hệ sản xuất xã hội chủ nghĩa ở nông thôn; không ngừng nâng cao thu nhập và đời sống xã viên*”.

Chỉ thị số 100-CT/TW của Ban Bí thư Trung ương Đảng có ý nghĩa quan trọng trong việc mở đường thúc đẩy sản xuất nông nghiệp phát triển. Chỉ thị được đánh giá là cột mốc đầu tiên, bước đột phá táo bạo vào mô hình hợp tác hóa, tập thể hóa nông nghiệp của nước ta và mở ra khả năng cho phép hộ gia đình được làm chủ một số khâu sản xuất, sử dụng đất đai, tài nguyên; có quyền tiêu thụ sản phẩm làm ra khi hoàn thành nghĩa vụ với Nhà nước. Các hợp tác xã từ chỗ là tổ chức hành chính kinh tế chuyển mạnh sang hình thức kinh doanh tổng hợp, là cơ sở cho những bước đổi mới để thoát khỏi tình trạng bế tắc và khủng hoảng quan hệ sản xuất ở nông thôn.

Quán triệt tinh thần Chỉ thị số 100-CT/TW của Ban Bí thư Trung ương, Tỉnh ủy Bắc Thái đã ra Nghị quyết

về cải tiến công tác khoán, mở rộng khoán sản phẩm đến nhóm lao động và người lao động, tiếp tục thực hiện cuộc vận động cải tiến quản lý lao động và cải tiến quản lý tài vụ trong hợp tác xã nông nghiệp. Năm 1981, toàn tỉnh bước vào triển khai thực hiện Chỉ thị số 100-CT/TW gọi tắt là “*Khoán 100*” với khí thế sôi nổi, khẩn trương và hiệu quả.

Trước đó, xuất phát từ yêu cầu cách mạng trong tình hình mới, theo đề nghị của Ủy ban nhân dân tỉnh Bắc Thái, Hội đồng Chính phủ ra Quyết định số 67-CP ngày 1-3-1980 về việc hợp nhất xã Phương Linh và thị trấn Phủ Thông thuộc huyện Bạch Thông, tỉnh Bắc Thái thành một xã lấy tên là xã Phương Thông.

Năm 1981, Đại hội Đảng bộ xã Phương Thông nhiệm kỳ 1981-1982 được tiến hành tại hội trường Ủy ban nhân dân xã. Đại hội thông qua báo cáo tổng kết nhiệm kỳ 1979-1981, khẳng định những kết quả đạt được, chỉ ra những yếu kém cần khắc phục. Đồng thời, thông qua phương hướng, nhiệm vụ, mục tiêu nhằm đẩy mạnh phát triển sản xuất nông nghiệp, chuyển đổi cơ cấu cây trồng, vật nuôi, phát triển các ngành nghề, giải quyết việc làm, tăng thu nhập cho người dân; tăng cường công tác xây dựng Đảng, công tác quốc phòng - an ninh và phát triển các đoàn thể quần chúng vững mạnh.

Đại hội bầu Ban Chấp hành Đảng bộ gồm 7 đồng chí. Ban Chấp hành bầu đồng chí Nông Văn Tân làm Bí thư Đảng ủy, đồng chí Dương Văn Lợi làm Phó Bí

thư (Chủ tịch Ủy ban nhân dân xã), đồng chí Nông Đức Tinh - Thường trực Đảng ủy.

Căn cứ vào các nghị quyết và sự hướng dẫn của Đảng bộ cấp trên, đồng thời xuất phát từ thực tiễn của địa phương, thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng bộ xã, Đảng bộ và nhân dân Phương Thông đã cố gắng tập trung để hoàn thành mọi nhiệm vụ kinh tế - chính trị, văn hóa - xã hội.

Thực hiện Chỉ thị 100-CT/TW của Ban Bí thư Trung ương Đảng, sản xuất nông nghiệp của Phương Thông trong những năm 1981-1985 được tổ chức theo cơ chế khoán đến người lao động và xã viên. Theo đó, ruộng đất được khoán cho từng lao động và đảm nhiệm 3 khâu: cấy, chăm bón và thu hoạch; còn hợp tác xã thực hiện 5 khâu: giống, điều tiết nước, làm đất, phân bón, phòng trừ sâu bệnh. Theo cơ chế này, nếu vượt khoán thì xã viên được hưởng nên đã phát huy được tính tích cực lao động của người lao động, thúc đẩy họ tăng thêm sức, tận dụng đất đai, đầu tư phân bón, cải tiến kỹ thuật để có năng suất và sản lượng cao.

Tháng 3-1982, Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ V của Đảng họp tại Thủ đô Hà Nội. Đại hội đã kiểm điểm, đánh giá tình hình phát triển kinh tế - xã hội 5 năm (1976-1980) và đề ra nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội 5 năm (1981-1985) là: *"Trong 5 năm 1981-1985 và những năm 80, cần tập trung sức mạnh phát triển nông nghiệp, coi nông nghiệp là mặt trận hàng đầu,*

đưa nông nghiệp một bước tiến lên sản xuất lớn xã hội chủ nghĩa”.

Quán triệt thực hiện các chủ trương của Đảng, chính sách của Nhà nước, Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ V, đặc biệt là thực hiện Chỉ thị 100, Đảng bộ xã Phương Thông đã lãnh đạo nhân dân phát huy sức mạnh tập thể, chủ động, sáng tạo, khắc phục mọi khó khăn, phát triển kinh tế, ổn định đời sống nhân dân.

Sau khi xã Phương Thông được thành lập, các hợp tác xã được sáp nhập lại thành 1 hợp tác xã lấy tên là hợp tác xã Phương Thông do ông Triệu Văn Cao làm Chủ nhiệm, ông Dương Văn Lợi làm Phó Chủ nhiệm, ông Đinh Duy Hải làm kế toán. Nhờ áp dụng “*Khoán 100*”, sản xuất nông nghiệp của Phương Thông đã thu được những kết quả nhất định. Chỉ qua vụ mùa năm 1981 và vụ xuân năm 1982, ưu thế của cách khoán mới đã được khẳng định, lợi ích đã thật sự trở thành động lực kích thích sản xuất, nông dân tự bỏ tiền ra mua phân đạm, trâu, bò cày kéo; chi phí được tính toán cụ thể, rõ ràng, tiết kiệm; ngăn chặn đáng kể nạn tham ô, lãng phí; kế hoạch sản xuất được bàn bạc dân chủ từ cấp ủy Đảng, chính quyền, hợp tác xã, đội sản xuất đến người lao động, sát thực tế và tạo hiệu quả kinh tế ngày càng cao. Thắng lợi của “*Khoán 100*” thể hiện bằng kết quả sản xuất nông nghiệp trong năm 1982. Tổng diện tích trồng lúa của xã đạt 136ha (vụ xuân 66ha, vụ mùa 70ha), năng suất đạt 24,5 tạ/ha. Chăn nuôi tập thể và

gia đình phát triển mạnh. Tổng đàn gia súc đạt số lượng lớn, trong đó trâu, bò có 789 con, lợn có 2.500 con.

Cuối 1982, Đại hội Đảng bộ xã Phương Thông nhiệm kỳ 1983-1985 được tổ chức. Đại hội đã kiểm điểm kết quả thực hiện nhiệm vụ do Đại hội Đảng bộ xã nhiệm kỳ 1981-1982 đề ra, đánh giá những thành tích và khuyết điểm, phân tích nguyên nhân thắng lợi và khó khăn còn tồn tại. Đại hội đề ra nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội 3 năm 1983-1985 là: *“Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng; phát huy quyền làm chủ tập thể của nhân dân lao động; sử dụng hợp lý, có hiệu quả lao động và đất đai nhằm phát triển trồng trọt, chăn nuôi, mở rộng ngành nghề, tập trung đẩy mạnh sản xuất lương thực, thực phẩm, giải quyết nhu cầu cơ bản về lương thực, một phần vải mặc, thuốc chữa bệnh, giấy viết cho nhân dân, làm tròn nghĩa vụ với Nhà nước. Tăng cường công tác quân sự địa phương, an ninh chính trị và trật tự xã hội... Từng bước xây dựng xã thành đơn vị kinh tế phát triển”*.

Đại hội bầu Ban Chấp hành Đảng bộ khóa mới gồm 7 đồng chí, Ban Chấp hành bầu đồng chí Nông Đức Tỉnh làm Bí thư Đảng ủy, đồng chí Đinh Duy Yên làm Phó Bí thư (Chủ tịch Ủy ban nhân dân xã), đồng chí Ma Thị Nghi - Thường trực Đảng ủy.

Trong sản xuất lâm nghiệp, thực hiện chỉ thị của Ban Bí thư Trung ương về giao đất, giao rừng đến hộ nông dân, củng cố và tăng cường quan hệ sản xuất ở nông thôn miền núi, nâng cao đời sống nhân dân vùng

cao, Đảng bộ xã đã tích cực đẩy mạnh phong trào trồng cây gây rừng tại xã.

Kinh tế có bước phát triển nên đời sống nhân dân dần ổn định, của cải tích lũy trong xã hội ngày càng tăng. Thời gian này, Đảng bộ xã chỉ đạo xây dựng một số công trình như: xây dựng trụ sở Ủy ban nhân dân xã với 7 gian nhà bằng nguồn vốn hỗ trợ của Nhà nước và sự đóng góp công sức của cán bộ, đảng viên, sửa chữa đường giao thông, phòng học, bàn ghế cho học sinh phục vụ công tác dạy và học...

Nghị quyết Hội nghị lần thứ 8, Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa V) tháng 6-1985 quyết định lấy giá - lương - tiền làm khâu đột phá của cơ chế quản lý kinh tế mới, quyết định xóa bỏ hoàn toàn cơ chế bao cấp. Ngày 14-9-1985, nước ta tiến hành tổng điều chỉnh giá - lương - tiền. Thực hiện chủ trương của Trung ương và các quyết định của Chính phủ về việc đổi tiền trong toàn quốc, nhân dân trong xã cũng tiến hành công tác đổi tiền bảo đảm bí mật, tuyệt đối an toàn và đúng quy định. Sau khi tiến hành đổi tiền, tình hình giá cả hàng hóa có nhiều biến động rất phức tạp nhưng Đảng ủy đã có những chủ trương, biện pháp cụ thể nhằm từng bước thiết lập lại trật tự.

Hợp tác xã mua bán tăng cường hoạt động, mở rộng mạng lưới phục vụ, tăng thêm quầy hàng, điểm bán lương thực, thực phẩm phục vụ kịp thời một số nhu cầu thiết yếu của nhân dân. Đối với thành phần buôn bán nhỏ đã được tổ chức sắp xếp lại, điều chuyển một

số sang sản xuất trực tiếp, hệ thống hợp tác xã mua bán được củng cố sắp xếp lại.

Cùng với lãnh đạo phát triển kinh tế, Đảng bộ không ngừng quan tâm, lãnh đạo phát triển văn hóa, giáo dục, y tế. Công tác giáo dục - đào tạo được duy trì và phát triển. Năm 1981 là năm học đầu tiên thực hiện chương trình cải cách giáo dục, Đảng ủy chỉ đạo các trường học tập trung phát triển theo hướng đào tạo nên những con người mới, những người lao động làm chủ tập thể.

Mặc dù cơ sở vật chất giáo dục của xã còn yếu, phòng học vẫn chủ yếu làm bằng gỗ, nhà tranh tre phải thường xuyên tu sửa, học sinh đi học vẫn còn thiếu sách giáo khoa nhưng với sự cố gắng nỗ lực của thầy và trò các nhà trường cùng sự quan tâm của Đảng bộ nên phong trào thi đua “Hai tốt” vẫn được duy trì. Việc ưu tiên, khuyến khích con em trong diện chế độ chính sách đi học, bảo đảm học hết lớp, hết cấp được thực hiện.

Hoạt động thông tin tuyên truyền có tiến bộ, đã tạo được một số cơ sở vật chất kỹ thuật phục vụ tốt hơn việc tuyên truyền, giáo dục truyền thống cách mạng của quê hương, góp phần xây dựng cuộc sống mới, con người mới xã hội chủ nghĩa. Tổ chức các đợt tuyên truyền chống mê tín dị đoan, hướng dẫn các hoạt động lễ hội theo chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, bảo đảm vui tươi, lành mạnh, tiết kiệm.

Các hoạt động văn hóa đã hướng về cơ sở phục vụ các tầng lớp nhân dân. Phong trào văn nghệ quần chúng

phát triển khá. Đội văn nghệ của xã đã tổ chức nhiều buổi biểu diễn nghệ thuật, phục vụ nhiệm vụ chính trị của địa phương cũng như nhu cầu giải trí của nhân dân trong toàn xã.

Phong trào thi đua phần đầu trở thành “*Người công dân kiểu mẫu*”, “*Gia đình cách mạng gương mẫu*” được hưởng ứng tích cực. Hoạt động xây dựng nếp sống mới, con người mới xã hội chủ nghĩa được duy trì và phát triển. Trên địa bàn xã đã thực hiện tốt nếp sống văn hóa trong việc cưới, việc tang.

Trong công tác chăm sóc sức khỏe nhân dân, việc kết hợp giữa y học hiện đại với y học dân tộc mang lại hiệu quả thiết thực, góp phần khắc phục một phần khó khăn về thuốc chữa bệnh cho nhân dân. Việc tiêm phòng bước đầu được thực hiện, các ổ dịch bệnh được phát hiện và kịp thời dập tắt.

Trong điều kiện đất nước vừa có hòa bình, vừa có thể xảy ra chiến tranh, Đảng bộ luôn xác định “*Chúng ta phải luôn luôn đề cao cảnh giác, chuẩn bị sẵn sàng chiến đấu và chiến thắng quân xâm lược, góp phần bảo vệ đất nước, bảo vệ thành quả cách mạng...*”. Thực hiện Nghị quyết số 03-NQ/TW ngày 25-10-1982 về toàn Đảng, toàn dân, toàn quân kiên quyết đập tan kiểu chiến tranh phá hoại nhiều mặt của kẻ địch. Dưới sự lãnh đạo trực tiếp của Huyện ủy, Đảng bộ đã một mặt kiện toàn, củng cố các đơn vị lực lượng dân quân về trình độ chính trị, về tư tưởng và tổ chức. Mặt khác, đẩy mạnh công tác tuyên truyền giáo dục, giác ngộ ý thức xã

hội chủ nghĩa và tinh thần cách mạng cho quần chúng, làm cho quần chúng nhận thức rõ âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch, đập tan mọi luận điệu xuyên tạc của kẻ địch, động viên quần chúng thực hiện những chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước. Phong trào “*Toàn dân tham gia bảo vệ an ninh Tổ quốc*” được triển khai đến mọi tầng lớp nhân dân trong toàn xã. Việc phối, kết hợp giữa lực lượng dân quân với công an nhân dân trong nhiệm vụ tuần tra canh gác giữ gìn trật tự trị an và an toàn xã hội được triển khai tích cực và đồng bộ; tăng cường củng cố tổ chức dân quân, hoàn thành các chương trình huấn luyện, kế hoạch tuyển quân.

Từ thực tiễn lãnh đạo cách mạng, Đảng bộ Phương Thông đã lớn mạnh về mọi mặt. Công tác chính trị tư tưởng luôn được đặt lên vị trí hàng đầu. Việc triển khai, học tập các chỉ thị, nghị quyết của Đảng được thực hiện nghiêm túc, đúng thời gian và đảm bảo chất lượng. Qua học tập, nhận thức chính trị của cán bộ, đảng viên được nâng lên, từ đó xác định trách nhiệm, khắc phục khó khăn, phấn đấu hoàn thành nhiệm vụ chính trị được giao.

Nhằm không ngừng nâng cao trình độ lý luận chính trị và chuyên môn nghiệp vụ cho đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo, cán bộ là bộ đội mới chuyển ngành, Đảng bộ đã cử nhiều cán bộ đi học bồi dưỡng, đào tạo tại trường Đảng tỉnh và các trường trung học chuyên nghiệp. Toàn Đảng bộ đã phổ cập chương trình lý luận cơ sở cho đảng viên.

Công tác phát triển đảng viên mới được quan tâm, qua các phong trào thi đua cơ sở trong toàn xã đã bình xét, lựa chọn và kết nạp được nhiều đoàn viên thanh niên, quần chúng tích cực vào Đảng. Công tác phát và nhận thẻ đảng viên được triển khai nghiêm túc, đúng quy định. Đến cuối năm 1985, 100% tổ chức, cơ sở Đảng đã phát thẻ cho 100% đảng viên¹. Qua phát thẻ và nhận thẻ Đảng, ý thức tổ chức kỷ luật và tinh thần trách nhiệm của đảng viên được nâng lên, sức chiến đấu được tăng cường.

Công tác kiểm tra kỷ luật của Đảng có nhiều tiến bộ, Ủy ban kiểm tra các cấp thực hiện kiểm tra theo chương trình, điều lệ; kiểm tra việc thực hiện các chỉ thị, nghị quyết của Đảng đối với tổ chức Đảng và đảng viên, góp phần làm trong sạch đội ngũ và nâng cao sức chiến đấu của Đảng.

Hoạt động của Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân thường xuyên được điều chỉnh cho phù hợp với quá trình lãnh đạo cách mạng. Ủy ban nhân dân xã phát huy trách nhiệm trong quản lý xã hội, đảm bảo lợi ích của nhân dân. Kiên quyết xử lý các trường hợp vi phạm kỷ luật, đảm bảo tính nghiêm minh. Các kì bầu cử Hội đồng nhân dân đều được tiến hành nghiêm túc, đúng luật định.

Mặt trận Tổ quốc xã phát huy vai trò trung tâm đoàn kết, tập hợp đông đảo các tầng lớp nhân dân ra

---

1. Đảng bộ lúc này có tổng số 79 đảng viên.

sức thi đua lao động sản xuất, vận động nhân dân chấp hành các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Ủy ban Mặt trận Tổ quốc đóng vai trò tích cực trong việc giới thiệu và hiệp thương các đại biểu ứng cử, đề cử để bầu vào Quốc hội, Hội đồng nhân dân các cấp, đảm bảo dân chủ, đúng luật, thể hiện sự đoàn kết, thống nhất và trí tuệ của toàn dân.

Hội Liên hiệp Phụ nữ xã Phương Thông đẩy mạnh phong trào người phụ nữ mới xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, đi đầu trong các phong trào lao động sản xuất. Trên lĩnh vực sản xuất nông nghiệp, các hội viên đã tích cực tham gia làm thủy lợi, cải tạo đất, phần đầu gieo cấy hết diện tích, đảm bảo thời vụ. Nhiều chị em tham gia công tác xã hội, làm đội trưởng, đội phó sản xuất.

Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh là lực lượng trẻ, xung kích trên các mặt trận. Với phong trào *"Ba xung kích làm chủ tập thể"*, Đoàn Thanh niên đã tập hợp được đông đảo lực lượng đoàn viên, thanh niên tham gia. Hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục, thể thao được Đoàn xã chú trọng làm cho hoạt động của thanh niên ngày càng phong phú.

Hội Nông dân tập thể tăng cường bám sát cơ sở, vận động hội viên thi đua lao động sản xuất, gieo cấy hết diện tích, kịp thời vụ.

Sau 10 năm bước vào công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội (1976-1985), Đảng bộ và nhân dân trong xã đã gặt hái được nhiều thành tích trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội. Với việc thực hiện thắng lợi

Chỉ thị 100-CT/TW của Ban Bí thư Trung ương Đảng, kinh tế xã có sự tăng trưởng, sản xuất lương thực, thực phẩm cơ bản đáp ứng được nhu cầu của nhân dân. Các mặt văn hóa - xã hội, quốc phòng - an ninh vững mạnh, công tác xây dựng, kiểm tra Đảng được thực hiện thường xuyên, nghiêm túc, phát huy tối đa nguyên tắc tự phê bình và phê bình trong Đảng. Bên cạnh đó, Đảng bộ còn gặp không ít những khó khăn, thử thách trong quá trình lãnh đạo, chỉ đạo hoạt động. Tuy nhiên, trước những hạn chế đó, Đảng bộ xã đã kịp thời điều chỉnh và đúc rút được những bài học kinh nghiệm quý báu làm cơ sở cho sự phát triển của giai đoạn sau - giai đoạn thực hiện đường lối đổi mới toàn diện đất nước dưới sự lãnh đạo của Đảng.

II. THỰC HIỆN ĐƯỜNG LỐI ĐỔI MỚI CỦA ĐẢNG (1986-1995)

1. Những năm đầu thực hiện đường lối đổi mới đất nước (1986-1990)

Do nhiều nguyên nhân khách quan và chủ quan, trước hết là những nguyên nhân về tổ chức và quản lý kinh tế, vào những năm giữa thập niên 80 của thế kỷ XX, đất nước dần dần lâm vào tình trạng khủng hoảng kinh tế - xã hội trầm trọng. Trong hoàn cảnh ấy, vấn đề sống còn là đưa đất nước thoát ra khỏi khủng hoảng. Với tinh thần "*Nhìn thẳng vào sự thật, đánh giá đúng sự thật, nói rõ sự thật*", Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VI của Đảng Cộng sản Việt Nam (12-1986) đã nghiêm

túc chỉ ra những khuyết điểm, sai lầm trong nhận thức cũng như trong tổ chức thực hiện đường lối và nguyên tắc của Đảng trong quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội những năm 1976-1985. Trên cơ sở đó, Đại hội đề ra đường lối đổi mới xây dựng chủ nghĩa xã hội trong thời kỳ quá độ ở nước ta với hệ thống các giải pháp cơ bản về đổi mới cơ cấu kinh tế, cơ chế quản lý kinh tế, chính sách xã hội, chính sách đối ngoại. Đại hội cũng đề ra “*Ba chương trình kinh tế*” về lương thực, thực phẩm; hàng tiêu dùng và hàng xuất khẩu.

Cuối năm 1986, Đại hội Đảng bộ xã Phương Thông nhiệm kỳ 1986-1988 được tổ chức. Đại hội thông qua báo cáo của Ban Chấp hành Đảng bộ nhiệm kỳ 1983-1985, Đại hội khẳng định các thành tích đã đạt được nhưng cũng nghiêm túc chỉ ra những khuyết điểm, sai lầm trong nhiệm kỳ qua. Đồng thời, quán triệt tư tưởng đổi mới của Đảng, Đại hội ra Nghị quyết của nhiệm kỳ tới là: Xây dựng Đảng bộ có sự đổi mới về nhận thức tư tưởng, quản lý kinh tế, quản lý xã hội, đổi mới công tác tổ chức cán bộ, đổi mới phương thức lãnh đạo và phong cách làm việc. Phát huy truyền thống cách mạng, nêu cao tinh thần tự lực tự cường, đoàn kết phấn đấu thực hiện thắng lợi nhiệm vụ chính trị của xã. Phát huy quyền làm chủ của nhân dân lao động, phát huy hiệu lực quản lý và điều hành của chính quyền. Khai thác mọi tiềm năng, thế mạnh của xã như lao động, đất đai, ngành nghề. Tập trung cao trí tuệ, công sức để phát

triển nông nghiệp toàn diện và vững chắc, bao gồm cả trồng trọt, chăn nuôi nhằm giải quyết tốt vấn đề lương thực, thực phẩm. Mở rộng diện tích và tăng năng suất, sản lượng các cây vụ đông như: khoai tây, khoai lang, ngô... nhằm tăng thêm nguồn lương thực cung cấp cho người và chăn nuôi, nguồn nguyên liệu tại chỗ để phát triển thủ công nghiệp.

Đại hội bầu Ban Chấp hành Đảng bộ khóa mới gồm 7 đồng chí. Ban Chấp hành bầu đồng chí Đinh Quang Tịnh làm Bí thư Đảng ủy, đồng chí Hoàng Khải Thạch làm Phó Bí thư (Chủ tịch Ủy ban nhân dân xã), đồng chí Trịnh Xuân Thanh - Thường trực Đảng ủy.

Ngay sau Đại hội, Đảng bộ tiến hành Hội nghị học tập Nghị quyết 04 của Bộ Chính trị về cuộc vận động làm trong sạch và nâng cao sức chiến đấu của tổ chức Đảng và bộ máy Nhà nước, làm lành mạnh các quan hệ xã hội. Đảng bộ còn tổ chức quán triệt Chỉ thị số 05-CT/TW, ngày 10-7-1987 về việc hưởng ứng chuyên đề "*Những việc cần làm ngay*" của đồng chí Nguyễn Văn Linh - Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng đăng trên chuyên mục báo *Nhân dân*. Qua việc học tập Nghị quyết Đại hội VI và chuyên đề "*Những việc cần làm ngay*" của đồng chí Tổng Bí thư, cán bộ, đảng viên và nhân dân đều được quán triệt các nội dung như: Chặng đường đầu tiên, đổi mới tư duy, đổi mới công tác tổ chức và vấn đề chính sách xã hội... tạo nên niềm tin sâu sắc trong toàn Đảng và quần chúng nhân dân.

Trong nông nghiệp, năm 1987, vụ đông - xuân, thời tiết không thuận lợi, thiếu phân bón, thuốc trừ sâu, song nhờ những quyết định đúng đắn của Đảng bộ về cơ cấu giống lúa, kỹ thuật gieo trồng và thời vụ hợp lí nên toàn xã đã cấy được 95% diện tích (136ha). Hợp tác xã tiếp tục đẩy mạnh khoán sản phẩm đến nhóm và người lao động từ khâu gieo trồng, chăm sóc, đến khâu thu hoạch cùng với việc hướng dẫn nhân dân áp dụng các biện pháp khoa học - kỹ thuật nên năng suất cả 2 vụ đạt khá cao. Ngoài lúa, thực hiện chủ trương của Huyện ủy, Đảng bộ tích cực lãnh đạo nhân dân đẩy mạnh gieo trồng các loại cây hoa màu như ngô, khoai lang, sắn... và các loại cây công nghiệp ngắn ngày như lạc, đậu tương... Tổng sản lượng lương thực quy thóc năm 1987 đạt 368 tấn, bình quân lương thực đầu người đạt 230 kg/năm. Để giải quyết vấn đề thực phẩm, Đảng ủy tích cực vận động các hộ gia đình nuôi lợn và gia cầm nhằm cải thiện thêm bữa ăn. Nhờ đó, đàn lợn và đàn gia cầm có xu hướng tăng nhanh.

Bước vào cuối những năm 80 của thế kỷ XX, Chỉ thị 100-CT/TW của Ban Bí thư Trung ương Đảng ngày càng bộc lộ nhiều bất cập: mức giao nộp khoán quá cao không sát với thực tế; các khâu do hợp tác xã đảm nhận không đáp ứng được yêu cầu của xã viên, nhất là việc điều tiết nước, phân bón và làm đất; bộ máy quản lý của hợp tác xã công kênh, hoạt động kém hiệu quả. Những hạn chế đó nằm trong bối cảnh chung của nền nông

ng nghiệp nước ta. Tình hình sản xuất nông nghiệp trong cả nước diễn biến xấu, an ninh lương thực trở thành vấn đề nóng bỏng. Trước tình hình đó, ngày 5-4-1988, Bộ Chính trị ra Nghị quyết số 10-NQ/TW về đổi mới quản lý kinh tế nông nghiệp (gọi tắt là “*Khoán 10*”). Chính sách “*Khoán 10*” là một bước đổi mới trong cơ chế quản lý nông nghiệp ở nước ta, trên cơ sở kế thừa và phát huy những ưu điểm của cơ chế “*Khoán 100*” trước đây, với hai định hướng cơ bản: thực hiện cơ chế khoán sản phẩm cuối cùng đến hộ xã viên, hộ xã viên là đơn vị kinh tế tự chủ, tự quản, xóa bỏ chế độ công điểm; xóa bỏ chế độ thu mua lương thực theo giá thấp, thực hiện cơ chế một giá, lưu thông lương thực tự do. Nghị quyết số 10-NQ/TW ngày 5-4-1988 của Bộ Chính trị về đổi mới quản lý kinh tế nông nghiệp là quyết sách tạo nguồn quan trọng để phát triển nông thôn và nông nghiệp nước ta nói chung và Phương Thông nói riêng trong thời kỳ đổi mới.

Tháng 11-1988, Đại hội Đảng bộ xã Phương Thông nhiệm kỳ 1988-1990 được tổ chức. Đại hội đã đề ra phương hướng thực hiện cơ chế “*Khoán 10*” trong nông nghiệp, tập trung đẩy mạnh sản xuất và củng cố nâng cao vai trò tổ chức Đảng, đoàn thể nhằm đáp ứng yêu cầu lãnh đạo trong thời kỳ mới.

Đại hội bầu Ban Chấp hành Đảng bộ khóa mới gồm 7 đồng chí: Hoàng Khải Thạch, Hoàng Văn Thân, Bàn Văn Nãi, Đinh Xuân Nghiêm, Nguyễn Văn Lành,

Triệu Quốc Hoàn, Dương Đình Chung. Ban Chấp hành bầu đồng chí Hoàng Khải Thạch làm Bí thư Đảng ủy, đồng chí Hoàng Văn Thân làm Phó Bí thư Đảng ủy (Chủ tịch Ủy ban nhân dân xã), đồng chí Bàn Văn Nãi - Thường trực Đảng ủy.

Trong phát triển kinh tế, năm 1988, quán triệt Nghị quyết Đại hội Đảng bộ và Nghị quyết số 10-NQ/TW ngày 5-4-1988 của Bộ Chính trị, xã Phương Thông tiến hành triển khai thực hiện đổi mới trong sản xuất nông nghiệp. Nhiệm vụ trước tiên là kiện toàn cơ cấu tổ chức, đổi mới phương thức hoạt động, quản lý, điều hành của hợp tác xã. Vận dụng sáng tạo sự chỉ đạo của tỉnh và huyện vào điều kiện cụ thể của xã, xã đã thành lập Ban Chỉ đạo khoán gọn, thống kê toàn bộ tài sản ruộng trâu, phân loại lao động; Lập kế hoạch và tiến hành chia ruộng cho nhân dân. Đối tượng được chia ruộng là toàn bộ các hộ sản xuất nông nghiệp. Trâu, bò được bình giá giao cho gia đình chăn dắt, mỗi hộ được 1 con, hộ nhiều ruộng thì được nhiều trâu hơn. Sau khi khoán ruộng, trâu, các khoản đóng góp với Nhà nước và tập thể được thanh toán theo diện tích được khoán bằng sản phẩm, xóa bỏ chế độ bao cấp bằng công điểm. Phương Thông là một trong những xã đi đầu trong việc thanh toán theo phần trăm sản phẩm: Các khoản đóng góp gộp lại không quá 25% tổng sản phẩm của một đơn vị diện tích theo sản lượng khoán ban đầu.

“Khoán 10” được triển khai đã tạo nên một luồng sinh khí mới, nhanh chóng được nhân dân xã Phương Thông đón nhận tích cực. Nhân dân phấn khởi nhận ruộng khoán, đầu tư sức lao động, phân bón, kỹ thuật để tăng năng suất, đưa phần vượt khoán tăng cao. Các giống lúa CR203, Nông nghiệp 8, Chân Trâu lùn, hoa màu có ngô xuân lai số 5 được đưa vào gieo trồng đại trà. Tuy nhiên, trong hai năm 1989-1990 do thời tiết khắc nghiệt, vụ đông xuân rét đậm kéo dài ảnh hưởng đến sự sinh trưởng của cây lúa và hoa màu. Tháng 9-1990, trận lũ xảy gây thiệt hại lớn, hư hỏng nhiều công trình thủy lợi trong xã. Sản lượng lương thực quy ra thóc của xã chỉ đạt 355 tấn. Bên cạnh đó, tình hình tranh chấp ruộng đất ông cha trong nhân dân chậm được khắc phục, từ đó ít nhiều ảnh hưởng đến việc thực hiện kế hoạch sản xuất.

Chăn nuôi được giữ vững, đàn gia súc phát triển ổn định, cung cấp đủ sức kéo và vận chuyển, phục vụ sản xuất nông nghiệp. Lợn là vật nuôi phổ biến trong các hộ gia đình, được chú trọng đầu tư nên số lượng tăng nhanh. Đàn gia cầm được nuôi thả theo hướng nhỏ, lẻ, chủ yếu cung cấp nguồn thực phẩm cho nhân dân. Đến năm 1990, xã có 850 con trâu, bò, 2.700 con lợn, 6.000 con gia cầm.

Lâm nghiệp vẫn đóng vai trò quan trọng trong cơ cấu kinh tế của xã. Điểm nổi bật trong giai đoạn này là

trồng rừng theo chương trình PAM. Các hộ nhận trồng, chăm sóc và khai thác rừng theo chương trình PAM được hưởng nhiều chính sách hỗ trợ, ưu đãi nên đông đảo nhân dân trong xã tích cực hưởng ứng. Năm 1990, xã trồng được 17ha rừng.

Công tác xây dựng cơ bản được chú trọng, phục vụ phát triển kinh tế - xã hội. Cùng với sự đầu tư của Nhà nước, Đảng ủy, chính quyền xã vận dụng các nguồn kinh phí tu sửa một số công trình như: trường học, trạm xá xã... Các công trình thủy lợi, giao thông nông thôn phục vụ nhu cầu sản xuất, đi lại của nhân dân được nâng cấp.

Trong những năm 1989-1990, cùng với việc cả nước tiến hành xóa bỏ cơ chế bao cấp, các cửa hàng mậu dịch quốc doanh chấm dứt hoạt động. Hợp tác xã nông nghiệp cũng chuyển đổi mô hình quản lý nông nghiệp cho phù hợp điều kiện sản xuất mới. Tuy nhiên do hợp tác xã không còn trực tiếp quản lý ruộng đất, nhiều hộ gia đình đã rút khỏi hợp tác xã. Đến năm 1990, các hợp tác xã nông nghiệp, tín dụng, mua bán tại xã đều lần lượt giải thể.

Đảng bộ, chính quyền xã luôn xác định phát triển văn hóa là một nhiệm vụ quan trọng. Việc xây dựng nếp sống mới trong mỗi gia đình được quan tâm, đẩy mạnh. Công tác thông tin tuyên truyền, phổ biến tin tức và những chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, những gương người tốt, việc

tốt, góp phần đấu tranh chống tiêu cực, từng bước đẩy lùi những tư tưởng lạc hậu.

Thực hiện Nghị quyết số 14-NQ/TW ngày 11-1-1979 của Bộ Chính trị Ban Chấp hành Trung ương Đảng về cải cách giáo dục, Đảng bộ xã đã lãnh đạo các nhà trường tăng cường cải cách giáo dục, ổn định việc dạy và học, duy trì sĩ số, đảm bảo và nâng cao chất lượng giảng dạy. Các thầy, cô giáo mặc dù gặp nhiều khó khăn, thiếu thốn cả về vật chất, tinh thần và điều kiện giảng dạy nhưng vẫn quyết tâm bám trường, bám lớp. Hệ thống giáo dục vẫn được duy trì ở cả ba cấp. Tỷ lệ lên lớp đạt 90%, tỷ lệ học sinh tốt nghiệp đạt từ 85% trở lên.

Công tác y tế luôn nhận được sự quan tâm lãnh đạo của Đảng bộ. Đội ngũ cán bộ y tế đã đảm bảo tốt công tác chăm sóc và bảo vệ sức khỏe ban đầu cho nhân dân. Mạng lưới y tế cơ sở được củng cố và kiện toàn. Nhờ đó, toàn xã không có dịch bệnh lớn xảy ra. Mặt khác, trạm xá đã triển khai nhiều chương trình y tế đồng bộ, nhất là chương trình tiêm chủng mở rộng, chăm sóc sức khỏe bà mẹ, trẻ em. Những ngày đầu tuy còn nhiều khó khăn trong việc tuyên truyền vận động nhưng từ năm 1989 trở đi, công tác tiêm chủng cho trẻ em đã đi vào nền nếp, tỷ lệ trẻ tiêm chủng đạt trên 90%. Công tác tiêm phòng cho phụ nữ mang thai đạt từ 65-70%.

Công tác kế hoạch hóa gia đình, giảm tỷ lệ sinh và nâng cao chất lượng dân số được Đảng bộ chú trọng

lãnh đạo. Các biện pháp dân số, kế hoạch hóa gia đình tập trung chủ yếu vào việc tuyên truyền đặt vòng tránh thai, đình sản... nên tỷ lệ sinh sớm, sinh dày và sinh con thứ 3 ngày càng giảm.

Công tác chính sách xã hội tiếp tục được quan tâm. Thực hiện chính sách của Đảng và Nhà nước về việc vận động toàn dân chăm sóc các gia đình thương binh, liệt sỹ, những người có công với cách mạng, dưới sự chỉ đạo của Đảng bộ, phong trào “Đền ơn đáp nghĩa” được đẩy mạnh trong toàn xã. Bên cạnh việc chi trả đầy đủ, kịp thời chế độ cho các đối tượng chính sách theo quy định của Nhà nước, còn có nhiều việc làm thiết thực như lập sổ tiết kiệm, thường xuyên thăm hỏi, tặng quà, động viên kịp thời các gia đình. Việc thực hiện tốt công tác chính sách xã hội đã tạo niềm tin của nhân dân vào đường lối lãnh đạo đúng đắn của Đảng.

Cùng với việc lãnh đạo phát triển kinh tế, văn hóa - xã hội, Đảng bộ còn chú trọng tăng cường công tác quốc phòng - an ninh. Trong bối cảnh các nước xã hội chủ nghĩa đang gặp khó khăn về kinh tế - xã hội, các thế lực thù địch luôn tìm cách chống phá bằng nhiều hình thức, thủ đoạn tinh vi, Đảng bộ xã Phương Thông đã lãnh đạo thực hiện tốt nhiệm vụ xây dựng dân quân, quản lý lực lượng dự bị động viên. Đảng bộ tổ chức giáo dục sâu rộng Luật Nghĩa vụ quân sự cho thanh niên, kiện toàn lực lượng dân quân, củng cố biên chế, hình thành các khối theo các bản, tổ chức diễn tập. Hàng năm, xã luôn

hoàn thành 100% chỉ tiêu giao quân. Phong trào quần chúng bảo vệ an ninh Tổ quốc đạt nhiều kết quả tốt, Công an xã 5 năm liền được cấp trên công nhận là đơn vị lá cờ đầu của tỉnh¹. Nhờ vậy, an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội được giữ vững, tạo được lòng tin trong nhân dân.

Cùng với sự phát triển kinh tế - xã hội, công tác xây dựng Đảng cũng thu được những kết quả to lớn. Những năm cuối thập kỷ 80, đầu thập kỷ 90 của thế kỷ XX, tình hình thế giới và trong nước có những biến động phức tạp. Mặc dù trên các mặt hoạt động địa phương đều đạt nhiều thành tích đáng ghi nhận nhưng giai đoạn này về tư tưởng, chính trị của quần chúng, đảng viên ít nhiều bị chi phối bởi những tác động của điều kiện khách quan, gây tâm lý lo lắng trước cuộc khủng hoảng và sụp đổ của chủ nghĩa xã hội ở Liên Xô và các nước Đông Âu. Một số đảng viên do tư tưởng dao động đã viết đơn xin ra khỏi Đảng.

Trước những diễn biến bất lợi về tình hình chính trị trên thế giới, đặc biệt là ở Liên Xô và các nước xã hội chủ nghĩa ở Đông Âu, kịp thời chấn chỉnh những biểu hiện tiêu cực về quản lý kinh tế, sự sa sút về ý chí chiến đấu, cùng tâm trạng băn khoăn, lo lắng của cán bộ, đảng viên, ngày 12-9-1987, Bộ Chính trị ra Nghị quyết số 04-NQ/TW về cuộc vận động làm trong sạch và nâng

---

1. *Lịch sử Đảng bộ huyện Bạch Thông 1975-2005*, tr. 119.

cao sức chiến đấu của tổ chức Đảng và bộ máy Nhà nước, làm lành mạnh các quan hệ xã hội.

Đây là một đợt sinh hoạt chính trị sâu rộng từ trong Đảng tới quần chúng nhân dân nhằm nâng cao năng lực và uy tín của Đảng, xây dựng con người mới xã hội chủ nghĩa. Quá trình triển khai cuộc vận động, Đảng bộ quán triệt nghiêm túc quan điểm chỉ đạo của Đảng là phải gắn chặt giữa xây dựng Đảng và chống âm mưu phá hoại của các thế lực thù địch, gắn với nhiệm vụ chính trị của địa phương. Đảng bộ cũng tiến hành đánh giá nghiêm túc sự lãnh đạo của cấp ủy, sự đầu tàu gương mẫu của cán bộ, đảng viên, gắn với thực hiện 4 chương trình kinh tế lớn của tỉnh và của huyện.

Từ Nghị quyết 04 của Bộ Chính trị, soi vào thực tiễn ở xã, Đảng bộ kết hợp chặt chẽ giữa xây dựng chi bộ trong sạch, vững mạnh với xây dựng các đoàn thể quần chúng và xây dựng chính quyền. Các chức năng quản lý Nhà nước với quản lý sản xuất kinh doanh bước đầu được phân biệt rõ hơn. Trên cơ sở đó, Đảng bộ tập trung giải quyết các mặt yếu kém, trì trệ trong quản lý kinh tế - xã hội. Những biểu hiện tiêu cực của đảng viên như lấn chiếm đất đai, cò bạc, mê tín dị đoan, nợ nần dây dưa đã được giải quyết dứt điểm. Nhằm làm trong sạch, nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức Đảng và cán bộ, đảng viên, Ủy ban kiểm tra Đảng ủy đã xem xét biểu dương những đảng viên có chí hướng vươn lên, kết luận và xử lý kỷ luật một số đảng

viên vi phạm nguyên tắc, Điều lệ Đảng, giảm sút ý chí chiến đấu.

Công tác vận động quần chúng cũng được Đảng bộ quan tâm đúng mức, kịp thời. Nội dung và phương thức hoạt động ngày càng được cải tiến, làm cho mối quan hệ giữa đảng viên và quần chúng ngày càng gần gũi, gắn bó tạo ra mối quan hệ tốt trong việc triển khai các chương trình hành động của Đảng bộ và chính quyền đến quần chúng nhân dân.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng bộ, chính quyền xã ngày càng được củng cố. Ủy ban nhân dân xã đã phát huy trách nhiệm trong quản lý xã hội, đảm bảo lợi ích của nhân dân. Chính quyền thực hiện các chính sách hợp lý, giải quyết đơn thư khiếu nại, đảm bảo an ninh xã hội, chú trọng công tác tư tưởng, bảo đảm quyền làm chủ của nhân dân và các đoàn thể xã hội. Đội ngũ cán bộ của Ủy ban nhân dân và đại biểu của Hội đồng nhân dân xã thường xuyên được học tập, bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ, nâng cao năng lực quản lý xã hội nhằm phát huy vai trò, trách nhiệm của mình đối với nhân dân. Hoạt động hiệu quả của Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân tạo điều kiện cho nhân dân phát triển kinh tế, nâng cao đời sống, phát huy tinh thần dân chủ, ngăn chặn kịp thời tệ nạn mới nảy sinh.

Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức thành viên phối hợp với Ủy ban nhân dân xã tuyên truyền, vận động quần chúng nhân dân thực hiện các chủ trương, đường lối của

Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước, đặc biệt là thực hiện tốt “*Khoán 10*”. Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh làm nòng cốt trong lao động sản xuất, tiên phong trong các phong trào: làm phân xanh, phòng trừ sâu bệnh, sản xuất lương thực, xung kích trong các đợt ra quân làm thủy lợi, phòng chống thiên tai. Cùng với đó, Đoàn Thanh niên xã thường xuyên tăng cường, củng cố công tác tổ chức Đoàn, Đội Thiếu niên tiên phong, đẩy mạnh hoạt động gắn với những nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội của xã. Hội Phụ nữ không ngừng phát động các phong trào thi đua yêu nước thiết thực. Phong trào nuôi con khỏe, dạy con ngoan, xây dựng gia đình văn hóa mới được chị em trong xã nhiệt tình hưởng ứng và thực hiện có hiệu quả.

Trải qua 5 năm thực hiện đường lối đổi mới của Đảng (1986-1990), dưới sự lãnh đạo của Đảng bộ xã Phương Thông, nhân dân ra sức khắc phục khó khăn, giữ vững ổn định chính trị, giải quyết thành công những vấn đề về kinh tế - xã hội cấp bách, từng bước đưa Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ VI vào cuộc sống. Trong đó, nổi bật là tư duy kinh tế mới - xây dựng nền sản xuất hàng hóa theo cơ chế thị trường với quan điểm “*Giải phóng mọi năng lực sản xuất*” làm thay đổi cách nghĩ, cách làm của mọi cấp, mọi ngành, mọi nhà tạo nên nhiều chuyển biến tích cực trong việc thực hiện 3 chương trình kinh tế lớn của xã. Qua đó, sản xuất nông nghiệp trong xã có hướng phát triển toàn diện, có tiến

bộ đảng kể về thâm canh, tăng vụ, từng bước phá thế độc canh, đời sống nhân dân được cải thiện, an ninh địa bàn được giữ vững, công tác đoàn thể có nhiều tiến bộ, lòng tin của nhân dân vào Đảng, vào chủ nghĩa xã hội được củng cố.

2. Tiếp tục đẩy mạnh sự nghiệp đổi mới, ổn định tình hình kinh tế, an ninh chính trị địa phương (1991-1995)

Đầu thập niên 90 của thế kỷ XX, tình hình thế giới có nhiều biến động phức tạp, bất lợi đối với cách mạng Việt Nam. Hệ thống xã hội chủ nghĩa ở Đông Âu và Liên Xô khủng hoảng trầm trọng và sụp đổ. Bên cạnh đó, các thế lực thù địch và bọn phản động lại luôn tìm cách chống phá nước ta, chúng tiếp tục thực hiện “*Diễn biến hòa bình*”, duy trì cầm vận hồng gây bạo loạn, lật đổ chế độ chính trị. Điều này, đã tác động không nhỏ đến tư tưởng, tình cảm của đội ngũ cán bộ, đảng viên và nhân dân ta, xuất hiện tư tưởng hoang mang, lo lắng, thậm chí dao động...

Trước tình hình đó, tháng 6-1991, Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ VII diễn ra tại Thủ đô Hà Nội. Đại hội đánh giá, phân tích về những biến động của tình hình thế giới và trong nước, đồng thời khẳng định tiếp tục lãnh đạo sự nghiệp đổi mới, kiên định con đường đi lên chủ nghĩa xã hội với hai văn kiện quan trọng là: “*Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội*” và “*Chiến lược ổn định và phát triển kinh tế - xã hội đến năm 2000*”. Đại hội VII của

Đảng cũng đề ra mục tiêu kinh tế của kế hoạch 5 năm (1991-1995) là: “*Đẩy lùi và kiểm soát được lạm phát, ổn định, phát triển và nâng cao hiệu quả nền sản xuất xã hội, ổn định và từng bước cải thiện đời sống nhân dân và bắt đầu có tích lũy từ nội bộ nền kinh tế*”¹.

Tiếp tục thực hiện công cuộc đổi mới do Đảng ta khởi xướng, dưới sự chỉ đạo của Tỉnh ủy Bắc Thái, Huyện ủy Bạch Thông, tháng 6-1991, Đại hội Đảng bộ xã Phương Thông nhiệm kỳ 1991-1993 được tổ chức. Đại hội tổng kết 5 năm thực hiện đường lối đổi mới của Đảng, nhận định: Qua những năm đầu thực hiện đường lối đổi mới, dưới sự lãnh đạo của Đảng, nhân dân Phương Thông đã đạt được những thành tích đáng kể trên tất cả các lĩnh vực, đời sống nhân dân dần đi vào ổn định, cơ cấu kinh tế trong xã bước đầu có sự chuyển dịch phù hợp, cơ sở hạ tầng từng bước được xây dựng, hệ thống chính trị được kiện toàn, ổn định, hoàn thành tốt nhiệm vụ của địa phương. Tuy nhiên, còn một số hạn chế chưa khắc phục được như trong xã vẫn còn nhiều hộ gia đình có đời sống khó khăn, chuyển dịch tư tưởng của cán bộ và nhân dân còn chậm, một số đảng viên, nhân dân còn hoang mang, thiếu niềm tin vào sự lãnh đạo của Đảng, vào công cuộc đổi mới...

Từ đó, Đại hội đề ra phương hướng, nhiệm vụ, mục tiêu trong nhiệm kỳ 1991-1993 là: cần tập trung phát

---

1. Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VII*, Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1991, tr. 60.

triển kinh tế, ổn định, cải thiện đời sống nhân dân, đồng thời chấn chỉnh công tác tư tưởng của cán bộ, đảng viên, nâng cao vai trò lãnh đạo của Đảng.

Đại hội bầu Ban Chấp hành Đảng bộ khóa mới gồm 7 đồng chí: Hoàng Khải Thạch, Triệu Xuân Mới, Trịnh Xuân Thanh, Dương Đình Chung, Triệu Quốc Hoàn, Ma Thị Nghi, Trương Văn Thắng. Ban Chấp hành bầu đồng chí Hoàng Khải Thạch làm Bí thư Đảng ủy, đồng chí Triệu Xuân Mới làm Phó Bí thư (Chủ tịch Ủy ban nhân dân xã), đồng chí Trịnh Xuân Thanh - Thường trực Đảng ủy.

Sau Đại hội, Đảng bộ xã Phương Thông bắt tay ngay vào công tác lãnh đạo, chỉ đạo nhân dân thực hiện thắng lợi các mục tiêu, nhiệm vụ đã đề ra.

Nhằm cổ vũ, động viên nhân dân đẩy mạnh phát triển kinh tế, Đảng ủy tổ chức quán triệt và thực hiện Nghị quyết Hội nghị Trung ương 8 về đổi mới công tác vận động quần chúng, phát động và động viên nhân dân *“Thi đua làm kinh tế giỏi”*, *“Thanh niên xung kích trên mọi mặt trận kinh tế”* và thực hiện các phong trào 5 mẫu mực, 4 tự quản (công tác an ninh); *“Nuôi con khỏe, dạy con ngoan”* (Hội Phụ nữ). Đảng ủy, Ủy ban nhân dân xã tạo điều kiện để các đoàn thể mở các lớp bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ; đồng thời tiếp tục cử cán bộ, đảng viên tham gia các lớp bồi dưỡng của huyện. Được sự quan tâm của các cấp, các ngành, kinh tế Phương Thông những năm 1992-1993 tiếp tục khởi sắc.

Trong nông nghiệp, cơ cấu mùa vụ hình thành rõ rệt. Hàng năm, xã thực hiện cấy 2 vụ lúa và trồng cây màu vụ đông. Diện tích sản xuất được mở rộng, năng suất và sản lượng lương thực qua các năm không ngừng tăng lên. Năm 1990-1991, năng suất lúa đạt 24,1 tạ/ha tăng lên 27 tạ/ha năm 1992-1993. Sản lượng lúa năm 1990-1991 đạt 448 tấn tăng lên 502 tấn năm 1992-1993. Bình quân lương thực đầu người 250-280 kg/năm. Sản lượng cây màu hàng năm cũng tăng lên.

Tận dụng lợi thế của địa phương trong việc cung cấp nguồn thức ăn cho gia súc và thời gian nghỉ mùa vụ, được sự hỗ trợ từ ngân sách xã, nhiều hộ gia đình đẩy mạnh chăn nuôi gia súc, gia cầm với quy mô ngày càng mở rộng. Thấy được hiệu quả kinh tế mang lại, nhiều hộ gia đình có điều kiện đã từ ngành trồng trọt chuyển sang ngành chăn nuôi. Sự lớn mạnh từng ngày của ngành chăn nuôi, cùng với ngành trồng trọt đã thực sự phá thế độc canh nông nghiệp vốn là đặc điểm bao lâu nay của xã, từ đó góp phần thực hiện 3 mục tiêu chương trình kinh tế lớn, đẩy nhanh sự chuyển dịch cơ cấu kinh tế - xã hội.

Trong hoạt động chăn nuôi, so với thời gian trước, số lượng đàn vật nuôi đã tăng lên đến hàng trăm, hàng nghìn con. Đàn trâu, bò trong toàn xã có 570 con. Đàn lợn là 1.700 con lợn lai kinh tế, đạt chỉ tiêu xuất chuồng từ 50-80 kg/con. Chăn nuôi gia cầm cũng phát triển khá

nhanh, hướng phát triển chủ yếu là đàn gà. Công tác thú y phòng dịch luôn được triển khai theo định kỳ.

Để thực hiện thắng lợi chương trình lương thực - thực phẩm, công tác thủy lợi và giao thông là vấn đề được quan tâm đặc biệt. Đảng ủy xã phát động phong trào làm thủy lợi để đảm bảo việc chủ động tưới tiêu, phục vụ sản xuất. Trong công tác bảo vệ thực vật, cán bộ nông nghiệp xã thường xuyên đi kiểm tra đồng ruộng, phát hiện sâu bệnh kịp thời và hướng dẫn cho bà con phòng trừ sâu bệnh, làm giảm mức thiệt hại do sâu bệnh phá hoại.

Lĩnh vực văn hóa - xã hội những năm đầu đổi mới tuy gặp nhiều khó khăn song được sự quan tâm, chỉ đạo của các cấp, các ngành địa phương vẫn hoạt động tốt. Công tác giáo dục tiếp tục được đẩy mạnh phát triển toàn diện. Cơ sở vật chất, bàn ghế, thiết bị dạy và học được trang bị đầy đủ, đồng bộ, đội ngũ giáo viên các nhà trường không ngừng được bồi dưỡng, nâng cao kiến thức nhằm đáp ứng nhu cầu của sự nghiệp đổi mới. Số học sinh trong độ tuổi đến trường luôn đạt trên 90%, tỷ lệ học sinh lên lớp và tốt nghiệp các cấp hàng năm đạt 95%. Số lượng học sinh giỏi hàng năm ngày càng tăng.

Công tác văn hóa, thông tin, thể dục, thể thao có bước phát triển mới đáp ứng nhu cầu văn hóa tinh thần của người dân. Phong trào xây dựng gia đình văn hóa, thôn, bản văn hóa mới được triển khai, góp phần xây

dựng nếp sống mới, giảm dần tệ nạn xã hội nhất là nghiện hút, cờ bạc, mê tín dị đoan. Hoạt động thể dục, thể thao cũng được Đảng bộ xã quan tâm chỉ đạo, nhiều đội bóng đá, bóng chuyền, cầu lông... được thành lập thu hút đông đảo thanh thiếu niên tham gia.

Công tác y tế, mặc dù còn nhiều khó khăn song xã đã mở rộng được mạng lưới y tế phục vụ nhu cầu khám, chữa bệnh ban đầu cho nhân dân. Hoạt động y tế dự phòng được tiến hành thường xuyên, kịp thời và đạt hiệu quả cao. Hàng năm, trạm xá xã khám và điều trị, chuyển tuyến trên cho hàng trăm lượt bệnh nhân. Thực hiện tốt các chương trình tài trợ quốc tế, Quốc gia như: Dự án PAM - 3844 chống suy dinh dưỡng cho bà mẹ có thai và trẻ em sơ sinh; Chương trình ARI - cấp phát thuốc chống bệnh đường hô hấp cấp; Chương trình uống vitamin A chống khô mắt ở trẻ em. Nhiều dịch bệnh được phát hiện và dập tắt kịp thời.

Công tác “Đền ơn đáp nghĩa”, “Uống nước nhớ nguồn”, thăm hỏi các gia đình chính sách được chính quyền đặc biệt quan tâm. Các chế độ ưu tiên, chính sách của Nhà nước được thực hiện đầy đủ, đảm bảo quyền lợi cho mỗi cá nhân, gia đình. Vào các dịp lễ 27-7, 22-12, đại diện Đảng ủy, chính quyền đều đến thăm hỏi, tặng quà cho các gia đình chính sách.

Vào những năm đầu thập kỷ 90 của thế kỷ XX, khi tình hình thế giới và trong nước diễn biến phức tạp, các thế lực thù địch nước ngoài, phản động trong nước âm

muu bạo loạn, lật đổ chính quyền, chế độ xã hội chủ nghĩa thì quốc phòng - an ninh trở thành mặt trận mà mỗi người dân đóng vai trò là chiến sĩ xung kích trên mặt trận đó. Thực hiện Nghị quyết 02 của Bộ Chính trị, dưới sự chỉ đạo của Tỉnh ủy, Huyện ủy, Đảng ủy xã lãnh đạo xây dựng, củng cố lực lượng vũ trang nhân dân trên các phương diện chính trị, tư tưởng, tổ chức, xây dựng các phương án phòng thủ, chống gây rối và bạo loạn, tổ chức huấn luyện phù hợp với yêu cầu của tình hình mới. Hoàn thành việc tổ chức diễn tập A2-TH-92 phòng chống gây rối, bạo loạn, góp phần đập tan âm mưu “*Diễn biến hòa bình*”; thực hiện tốt kế hoạch huấn luyện quân sự hàng năm, xây dựng lực lượng dân quân mạnh phục vụ nhiệm vụ chính trị của xã; hàng năm tích cực chủ động hoàn thành tốt việc đăng ký nam thanh niên từ độ tuổi 17 trở lên làm nghĩa vụ quân sự. Xã đội phối hợp với Ban Văn hóa - Thông tin làm tốt công tác, xây dựng ý thức quốc phòng và bảo vệ Tổ quốc trong nhân dân.

Công an xã Phương Thông có nhiều cố gắng trong giải quyết các vụ việc xảy ra trên địa bàn, bảo vệ bầu cử, các hội nghị, các ngày lễ lớn an toàn, trật tự. Thường xuyên phối hợp với các ban, ngành, đoàn thể tuyên truyền giáo dục pháp luật đến toàn dân, tập huấn nghiệp vụ cho lực lượng công an. Nhiều năm liên tục, Công an xã Phương Thông được cấp trên công nhận là đơn vị quyết thắng.

Nhằm đáp ứng yêu cầu và nhiệm vụ xây dựng đất nước trong thời kỳ đổi mới, Đảng bộ xã Phương Thông luôn chú trọng công tác xây dựng Đảng vững mạnh cả về chính trị, tư tưởng và tổ chức, để Đảng bộ thật sự là hạt nhân lãnh đạo, là lực lượng nòng cốt trong lãnh đạo nhân dân xây dựng chế độ mới xã hội chủ nghĩa. Công tác giáo dục chính trị, tư tưởng được tiến hành thường xuyên, liên tục trên cơ sở bồi dưỡng nhận thức cho cán bộ, đảng viên về các chủ trương, đường lối Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước trên tất cả các lĩnh vực. Nhiều hoạt động kỷ niệm với nhiều hình thức phong phú; tổ chức thường xuyên các buổi học tập quán triệt các Nghị quyết Trung ương, như Nghị quyết số 03-NQ/HNTW của Hội nghị lần thứ 3 Ban Chấp hành Trung ương khóa VII về “*Một số nhiệm vụ đổi mới và chỉnh đốn Đảng*” (6-1992), Nghị quyết số 05-NQ/HNTW của Hội nghị lần thứ 5 Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa VII về “*Tiếp tục đổi mới và phát triển kinh tế - xã hội nông thôn*” (6-1993), Nghị quyết số 04-NQ/HNTW của Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa VII) “*Về chính sách dân số và kế hoạch hóa gia đình*” (1-1993), Nghị quyết số 04-NQ/HNTW của Hội nghị lần thứ 4 Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa VII) “*Về tiếp tục đổi mới sự nghiệp giáo dục và đào tạo*” (1-1993), Nghị quyết số 04-NQ/HNTW của Hội nghị lần thứ 4 Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa VII) “*Về một số nhiệm vụ văn hóa, văn nghệ những năm trước mắt*” (1-1993)...

Đảng bộ tập trung củng cố, kiện toàn các tổ chức cơ sở Đảng. Việc phân loại đảng viên định kỳ 6 tháng, 1 năm theo Chỉ thị số 14 của Ban Bí thư được thực hiện nghiêm túc. Trong các năm 1991-1993, Đảng bộ đã cử nhiều đồng chí đi học các lớp bồi dưỡng chính trị, nâng cao nghiệp vụ quản lý và chuyên môn. Cùng với việc quy hoạch, đào tạo đội cán bộ, Đảng bộ tiến hành rà soát đội ngũ cán bộ, lên kế hoạch bố trí sắp xếp công việc phù hợp với khả năng từng người.

Tháng 3-1994, Đảng bộ xã Phương Thông tổ chức Đại hội nhiệm kỳ 1994-1995. Đại hội đánh giá những kết quả đạt được và những khuyết điểm trong nhiệm kỳ 1991-1993, đề ra phương hướng, nhiệm vụ mới. Đại hội bầu Ban Chấp hành nhiệm kỳ mới gồm 7 đồng chí: Hoàng Khải Thạch, Triệu Xuân Mới, Đào Xuân Ninh, Dương Đình Chung, Triệu Quốc Hoàn, Ma Thị Nghi, Hoàng Văn Canh. Ban Chấp hành bầu đồng chí Hoàng Khải Thạch làm Bí thư Đảng ủy, đồng chí Triệu Xuân Mới làm Phó Bí thư Đảng ủy (Chủ tịch Ủy ban nhân dân xã), đồng chí Đào Xuân Ninh - Thường trực Đảng ủy.

Hệ thống chính quyền địa phương được tổ chức sát với tình hình và nhiệm vụ, đặt dưới sự lãnh đạo thống nhất của Đảng bộ xã. Hội đồng nhân dân xã đóng vai trò là cơ quan đại diện cho quyền lực của nhân dân ở cơ sở, thực hiện chức năng giám sát hoạt động của Ủy ban nhân dân và các ngành, đoàn thể tuân theo Hiến pháp và pháp luật; đồng thời cùng cơ quan chức năng hoạch

định chương trình kinh tế lớn về ngân sách, quản lý hợp tác xã, phát triển sản xuất, quản lý quy hoạch đất đai, giao thông, thủy lợi, xây dựng cơ bản... Ủy ban nhân dân xã được tái cơ cấu lại theo hướng tinh giảm biên chế, tăng hiệu quả hoạt động, thực sự trở thành chính quyền của dân, do dân và vì dân.

Đi đôi với công tác xây dựng Đảng, Đảng bộ cũng hết sức chú trọng đến hoạt động của các đoàn thể quần chúng. Mặt trận Tổ quốc trở thành cầu nối giữa Đảng với dân, dân với Đảng. Trong các cuộc bầu cử, Mặt trận đã thể hiện tốt vai trò hiệp thương, giới thiệu nhân sự, giúp cử tri hiểu rõ lý lịch, quá trình công tác của các ứng viên, góp phần đảm bảo bầu cử dân chủ, đúng luật. Mặt trận còn thể hiện vai trò xây dựng cuộc sống mới ở khu dân cư, bài trừ các tệ nạn xã hội, tích cực vận động nhân dân tham gia các phong trào "Xóa đói giảm nghèo", "Đền ơn đáp nghĩa", ủng hộ đồng bào các địa phương bị bão lụt...

Hội Nông dân xã Phương Thông đã bám sát chỉ đạo từ Đảng bộ xã, hướng dẫn nông dân thực hiện có hiệu quả các chương trình phát triển kinh tế. Hội phối hợp với chính quyền xã trong thực hiện tái phân chia ruộng đất cho nông dân trên địa bàn xã, đưa giống lúa mới vào canh tác, vận động người dân tham gia phong trào hộ gia đình nông dân sản xuất, kinh doanh giỏi, giúp nhau xóa đói giảm nghèo. Hội còn đã tổ chức tập huấn, chuyển giao khoa học - kỹ thuật cho nông dân.

Hội Cựu Chiến binh tiếp tục phát huy vai trò của mình, phối hợp với chính quyền địa phương, các tổ

chức chính trị xã hội khác thực hiện có hiệu quả các mục tiêu kinh tế - xã hội, quốc phòng - an ninh. Hội góp phần tham gia xây dựng chính quyền, bảo vệ Đảng, tăng cường quốc phòng chống âm mưu “*Diễn biến hòa bình*”; phối hợp với Hội Nông dân tổ chức động viên, tham gia phát triển kinh tế hộ gia đình, xóa đói giảm nghèo, chuyển dịch cơ cấu cây trồng, vật nuôi; phối hợp với Đoàn Thanh niên tổ chức các đợt sinh hoạt nhân dịp ngày thành lập Đoàn (26-3), sinh nhật Bác (19-5), ngày thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam (22-12) nhằm giáo dục truyền thống yêu nước, chủ nghĩa anh hùng cách mạng cho thế hệ trẻ. Hội còn phối hợp chặt chẽ với các ban, ngành tham gia các cuộc vận động xây dựng làng văn hóa, kế hoạch hóa gia đình, tham gia các hoạt động văn nghệ, thể thao trên địa bàn xã.

Thực hiện Nghị quyết số 04-NQ/TW của Bộ Chính trị, ngày 12-7-1993 về đổi mới tăng cường công tác vận động phụ nữ trong tình hình mới và Nghị quyết Đại Hội Phụ nữ Việt Nam lần thứ III (1992), Hội Phụ nữ xã đã đẩy mạnh thi đua lao động sản xuất, triển khai tích cực các chương trình của Trung ương Hội như: chương trình bồi dưỡng và nâng cao kiến thức, năng lực cho phụ nữ; chương trình hỗ trợ các hoạt động tạo thêm việc làm, tăng thêm thu nhập cho phụ nữ; chương trình chăm sóc sức khỏe phụ nữ, trẻ em, thực hiện sinh đẻ có kế hoạch, nuôi con khỏe, dạy con ngoan, xây dựng gia đình ấm no, hạnh phúc. Công tác xây dựng cán bộ hội luôn được quan tâm, tạo điều kiện cho chị em phụ nữ tham gia đầy đủ các phong trào phát triển kinh tế địa phương.

Đoàn Thanh niên phát động những phong trào gắn với các chủ trương, nghị quyết của Đảng, duy trì nề nếp sinh hoạt... Thông qua các phong trào, đoàn viên, thanh niên Phương Thông nhận thức sâu sắc hơn về lý tưởng cộng sản, về đạo đức cách mạng và được các chi bộ giới thiệu đi học cảm tình Đảng, một số đoàn viên ưu tú được kết nạp Đảng.

Tròn một thập kỷ bước vào thời kỳ đổi mới, Đảng bộ và nhân dân xã Phương Thông đã vượt qua nhiều khó khăn của một xã miền núi để phấn đấu thực hiện Nghị quyết của Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ VI và lần thứ VII. Những thành tích đạt được dù chỉ là bước đầu nhưng đó là nguồn cổ vũ, động viên Đảng bộ cùng nhân dân Phương Thông vững tin vào đường lối cách mạng của Đảng, phấn đấu vươn lên xây dựng quê hương giàu đẹp, xứng đáng với truyền thống văn hóa bao thế hệ đi trước đã dày công vun đắp.

Chương V

PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI, THỰC HIỆN SỰ NGHIỆP CÔNG NGHIỆP HÓA, HIỆN ĐẠI HÓA (1996-2010)

I. ĐẢNG BỘ XÃ PHƯƠNG LINH ĐƯỢC TÁI LẬP, LÃNH ĐẠO NHÂN DÂN BƯỚC ĐẦU THỰC HIỆN SỰ NGHIỆP CÔNG NGHIỆP HÓA, HIỆN ĐẠI HÓA (1996-2005)

Sau 10 năm (1986-1996), công cuộc đổi mới toàn diện đất nước do Đảng ta khởi xướng và lãnh đạo đã thu được những kết quả hết sức to lớn, đưa đất nước thoát khỏi tình trạng khủng hoảng kinh tế - xã hội kéo dài trong nhiều năm, để vững bước trên một chặng đường mới đầy khó khăn và thử thách: Chặng đường đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

Để đáp ứng nhu cầu phát triển kinh tế, văn hóa - xã hội trong giai đoạn mới, ngày 21-12-1995, Chính phủ ban hành Quyết định số 93-QĐ/CP về việc thành lập thị trấn Phủ Thông trên cơ sở tách từ xã Phương Thông và đổi tên xã Phương Thông thành xã Phương Linh thuộc huyện Bạch Thông, tỉnh Bắc Thái. Xã Phương Linh sau

khi chia tách có 8 thôn: Khuổi Chàm, Khuổi Chả, Nà Món, Đèo Giàng, Chi Quảng, Khuổi Cụ, Nà Phải, Khuổi Lừa. Đảng bộ Phường Linh có 7 chi bộ trực thuộc bao gồm: Khuổi Chàm - Khuổi Chả, Nà Món, Đèo Giàng, Chi Quảng, Khuổi Cụ, Nà Phải, Khuổi Lừa.

Hòa trong không khí phấn khởi của những thành tích bước đầu trong công cuộc đổi mới, dưới sự chỉ đạo của Huyện ủy Bạch Thông, tháng 3-1996, Đại hội Đảng bộ xã Phường Linh nhiệm kỳ 1996-2000 được tổ chức tại Hội trường Ủy ban nhân dân xã. Đại hội tiến hành đánh giá công tác lãnh đạo của Đảng bộ nhiệm kỳ 1994-1995 và đề ra phương hướng, mục tiêu, giải pháp cho nhiệm kỳ 1996-2000 với một số chỉ tiêu chủ yếu sau: sản lượng lương thực ước đạt 684 tấn, bình quân lương thực 450 kg/người. Tiếp tục quan tâm đầu tư cho cơ sở vật chất kỹ thuật, tập trung chú trọng phát triển giao thông và thủy lợi. Giữ vững ổn định chính trị, trật tự an toàn xã hội. Quan tâm phát triển sự nghiệp văn hóa, đẩy mạnh phong trào xây dựng đời sống văn hóa mới, nâng cao chất lượng giáo dục, củng cố các dịch vụ y tế, thực hiện tốt công tác kế hoạch hóa gia đình, giảm tỷ lệ tăng dân số hàng năm không quá 1,7%. Làm tốt công tác xây dựng chính quyền, đoàn thể, tăng cường công tác xây dựng tổ chức cơ sở Đảng, chú trọng kết nạp đảng viên mới, trẻ hóa đội ngũ lãnh đạo.

Đại hội bầu Ban Chấp hành Đảng bộ khóa mới gồm 7 đồng chí: Hoàng Khải Thạch, Triệu Xuân Mới, Đào Xuân Ninh, Triệu Quốc Hoàn, Hoàng Văn Canh, Vi Văn

Đàm, Vương Thị Nhung. Ban Chấp hành bầu các đồng chí: Hoàng Khải Thạch - Bí thư Đảng ủy, Triệu Xuân Mới - Phó Bí thư Đảng ủy, Đào Xuân Ninh - Thường trực Đảng ủy.

Tháng 7-1996, Đảng Cộng sản Việt Nam tổ chức Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VIII. Trên cơ sở phân tích những đặc điểm nổi bật của tình hình thế giới và trong nước, nêu rõ những thời cơ và thách thức lớn, Đại hội chỉ ra mục tiêu phấn đấu đến năm 2020 đưa nước ta cơ bản trở thành một nước công nghiệp theo hướng hiện đại, dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh. Đại hội cũng thông qua kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội 5 năm 1996-2000.

Năm 1997, đáp ứng nguyện vọng của nhân dân các dân tộc trong công cuộc xây dựng, đổi mới đất nước, thực hiện nhiệm vụ công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, ngày 1-1, tỉnh Bắc Kạn chính thức được tái lập, huyện Bạch Thông trở lại thuộc tỉnh Bắc Kạn. Theo đó, xã Phương Linh thuộc huyện Bạch Thông, tỉnh Bắc Kạn. Đảng bộ xã lúc này có 6 chi bộ trực thuộc bao gồm: Khuổi Chàm - Khuổi Chả, Nà Món - Đèo Giàng, Chi Quảng, Khuổi Cự, Nà Phái, Khuổi Lừa với 56 đảng viên.

Quán triệt Nghị quyết Đại hội Đảng lần thứ VIII, thực hiện nhiệm vụ Đại hội Đảng bộ xã nhiệm kỳ 1996-2000 đề ra, dưới sự lãnh đạo của Huyện ủy Bạch Thông, Đảng bộ và nhân dân xã Phương Linh đã phát huy những thuận lợi cơ bản của địa phương, nỗ lực phấn đấu, cố

gắng vượt qua mọi khó khăn, thực hiện thành công các nhiệm vụ kinh tế, chính trị, văn hóa - xã hội.

Trong sản xuất nông nghiệp, Đảng bộ lãnh đạo nhân dân trong xã đẩy mạnh thâm canh theo chiều sâu nên chuyển biến mạnh mẽ cả trong 3 vụ sản xuất. Coi trọng thâm canh, ứng dụng khoa học - kỹ thuật, cải tạo giống, đưa đại trà các loại giống lúa có năng suất cao, phù hợp với khả năng canh tác của bà con, chỉ đạo gieo cấy đảm bảo trong khung thời vụ tốt nhất, phát hiện và phòng trừ sâu bệnh kịp thời. Vụ đông chú trọng mở rộng diện tích các loại cây trồng có năng suất và giá trị cao như giống ngô Palipic, L Việt Nam 12, L Việt Nam 20, khoai tây Hà Lan, KT3... Thực hiện cấp giấy chứng nhận sử dụng đất, tạo nguồn vốn đầu tư cho sản xuất, đây là động lực thúc đẩy việc chuyển đổi cơ cấu cây trồng, phát huy sức mạnh trí tuệ của quần chúng. Hoàn chỉnh cơ bản hệ thống thủy lợi, đưa nước vào ruộng đồng, đảm bảo cho hoạt động sản xuất được diễn ra liên tục và mang lại hiệu quả.

Tính đến năm 2000, tổng sản lượng lương thực cả năm đạt 697,3 tấn. Trong đó, cây lúa vẫn đóng vai trò chủ đạo, là cây lương thực chính. Diện tích trồng lúa cả năm là 176ha. Năng suất lúa năm 1997 là 40 tạ/ha; năm 2000 là 42 tạ/ha. Bên cạnh lúa, các loại cây màu xuân và cây vụ đông ngày càng được trồng phổ biến nhất là ngô, khoai lang, khoai tây... Nhờ đó, giá trị canh tác trên một đơn vị diện tích tăng nhanh.

Về chăn nuôi, Đảng bộ xã chỉ đạo duy trì đàn gia súc, gia cầm phát triển ổn định, chú trọng các mô hình chăn nuôi hàng hóa, áp dụng các cơ chế hỗ trợ của Nhà nước thúc đẩy chăn nuôi phát triển. Công tác thú y, phòng chống dịch bệnh được tăng cường nên trong nhiệm kỳ, trên địa bàn xã không có dịch bệnh lớn xảy ra, đàn gia súc, gia cầm phát triển ổn định. Đến năm 2000, tổng đàn trâu của xã là 383 con, đàn lợn 2.000 con, đàn gia cầm 5.600 con.

Sản xuất lâm nghiệp, phát triển nghề rừng theo xu hướng hàng hóa ngày càng được đẩy mạnh. Về trồng rừng và khoanh nuôi bảo vệ rừng bước đầu phát huy được thế mạnh địa phương. Thực hiện trồng rừng theo chương trình PAM, xã trồng được 1.300ha.

Với nguồn đầu tư ngân sách Nhà nước cùng với kinh phí địa phương, Đảng bộ và nhân dân xã đã xây dựng nhiều công trình. Từ năm 1996-2000, hệ thống đường trục xã, đường liên bản tiếp tục được duy tu, bảo dưỡng và một phần được mở rộng thêm. Năm 1998, tuyến đường 5 thôn Nà Phái, Khuổi Cự, Khuổi Lừa, Khuổi Chàm, Khuổi Chả được xây dựng. Tuyến đường Khuổi Chàm, Khuổi Chả được nâng cấp và mở rộng với chiều dài 889m, trị giá 25 triệu đồng. Từ đó, góp phần nối mạch giao thông, cải thiện nhu cầu đi lại và giao lưu kinh tế với các xã trong khu vực. Năm 1996, trụ sở Đảng ủy - Hội đồng nhân dân - Ủy ban nhân dân xã được xây dựng với trị giá 120 triệu đồng,

Hoạt động thu chi ngân sách có nhiều chuyển biến tích cực. Năm 1996, tổng thu ngân sách trên địa bàn xã là 25 triệu đồng, chi ngân sách là 96 triệu đồng. Năm 2000, tổng thu ngân sách là 32,9 triệu đồng, chi ngân sách là 176,4 triệu đồng.

Thực hiện Nghị quyết Trung ương 2 khóa VIII về công tác giáo dục với mục tiêu nâng cao dân trí và đào tạo bồi dưỡng nhân tài, Đại hội Đảng bộ xã đã ra Nghị quyết về công tác giáo dục, trong đó nhấn mạnh: Công tác giáo dục là của toàn dân, với truyền thống hiếu học của quê hương cần phát động sâu rộng phong trào toàn dân tham gia làm sao cho công tác giáo dục thực sự được xã hội hóa, phát huy được nội lực của gia đình, nhà trường và toàn xã hội, như vậy mới có kết quả sâu rộng và bền vững.

Trong 5 năm (1996-2000), mặc dù còn gặp nhiều khó khăn, nguồn ngân sách phải phân bổ cho nhiều mục tiêu kinh tế - xã hội, nhưng Đảng bộ, chính quyền và nhân dân trong xã vẫn chăm lo cơ sở vật chất, bổ sung trang thiết bị, góp phần nâng cao chất lượng dạy và học của các nhà trường, đảm bảo sự nghiệp “trồng người”. Năm 1998, xã huy động được 250 công lao động công ích xây dựng được 1 phòng học mầm non tại Chi Quảng. Phong trào thi đua “*Dạy tốt, học tốt*” được phát động sâu rộng trong các nhà trường. Tỷ lệ học sinh lên lớp đạt trên 92% và học sinh tốt nghiệp cấp II đạt 95%.

Công tác y tế là mục tiêu quan trọng trong các nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội của xã. Vấn đề phòng bệnh, vệ sinh môi trường được thực hiện tích cực. Trạm y tế xã làm tốt công tác dự phòng nên không có dịch bệnh lớn xảy ra. Đội ngũ cán bộ y tế từ xã đến thôn được tăng cường và ổn định. Trạm y tế xã thường xuyên được bổ sung về cơ sở vật chất, trang thiết bị, đồng thời đã khám bệnh cho 979 lượt người và điều trị cho 567 lượt người. Công tác tiêm chủng cho trẻ em và phụ nữ có thai được thực hiện tốt. Hàng năm, 100% số trẻ em trong độ tuổi được uống Vitamin A, 100% số trẻ em được tiêm chủng mở rộng. Các cháu từ 0-5 tuổi được khám sức khỏe định kỳ.

Ban Dân số đã kết hợp với Hội Phụ nữ và đội ngũ cộng tác viên dân số đến từng gia đình, đối tượng để vận động sinh đẻ có kế hoạch, vì vậy mục tiêu dân số - kế hoạch hóa gia đình đạt kết quả tốt. Năm 2000, số sinh là 19 cháu, tỉ lệ sinh 0,6%.

Chính sách xã hội đã được cấp ủy, chính quyền, các đoàn thể xã hội quan tâm với nhiều hình thức. Các gia đình có công với cách mạng, gia đình thương binh, liệt sĩ gặp khó khăn đều được Đảng bộ và chính quyền xã giúp đỡ kịp thời. Với đạo lý "*Uống nước nhớ nguồn*", hàng năm, xã đều thăm hỏi động viên những gia đình chính sách trong các ngày lễ, tết. Bên cạnh đó, chính sách bảo hiểm xã hội, chế độ ưu đãi khác cho các đối tượng con thương binh, liệt sỹ cũng được thực hiện tốt, đồng thời đảm bảo đúng tiêu chuẩn, chế độ do Nhà nước quy định

cho cán bộ hưu trí, mất sức lao động... Thêm vào đó, chương trình xóa đói, giảm nghèo được cấp ủy, chính quyền và các đoàn thể quan tâm đúng mức. Người lao động được tạo công ăn việc làm, hỗ trợ cho vay vốn làm kinh tế. Vì vậy, số lượng hộ nghèo của xã giảm từ 126 hộ (năm 1996) xuống còn 48 hộ (năm 2000).

Phong trào xây dựng đời sống văn hóa mới ở cơ sở được Đảng bộ chỉ đạo thực hiện tốt với ba nội dung: xây dựng con người mới, gia đình văn hóa, làng văn hóa. Thêm vào đó, Đảng bộ xã Phương Linh còn triển khai thực hiện cuộc vận động "*Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư*" và Nghị quyết Trung ương Đảng lần thứ 5 (khóa VIII) về "*Xây dựng và phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc*". Đảng bộ, Mặt trận Tổ quốc xã và các đoàn thể quần chúng tích cực tuyên truyền, vận động nhân dân cùng nhau tham gia xây dựng nếp sống văn hóa mới ở khu dân cư, trong đó có 8 thôn bản, 5 đoàn thể đăng ký thực hiện. Đảng ủy, Ủy ban nhân dân xã chủ trương thành lập Ban Vận động xây dựng nếp sống văn hóa từ xã đến thôn bản. Qua quá trình thực hiện việc xây dựng nếp sống văn hóa, đã có 175 hộ được công nhận đạt tiêu chuẩn gia đình văn hóa. Việc hiếu, hỷ đã thực hiện không hút thuốc lá và tiết kiệm, giảm chi tiêu lãng phí.

Phong trào tuyên truyền về người tốt, việc tốt, các kiến thức khoa học kỹ thuật chăn nuôi, trồng trọt, tin tức của huyện, tỉnh, Trung ương diễn ra sôi nổi, được

quần chúng nhân dân hồ hởi đón nhận. Các đội văn nghệ không chuyên được thành lập, nhiều tiết mục văn nghệ đã góp phần tham gia biểu diễn chào mừng ngày Quốc khánh 2-9, chào mừng Đại hội Đảng, cùng các ngày lễ lớn của dân tộc. Hoạt động thông tin đã có đóng góp quan trọng trong việc đưa các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước đi vào cuộc sống, xây dựng và thực hiện nếp sống văn hóa mới ở nông thôn.

Trên lĩnh vực quốc phòng - an ninh, thực hiện tốt Luật Nghĩa vụ quân sự ở địa phương, việc đăng ký nghĩa vụ quân sự và gọi thanh niên khám tuyển, thanh niên nhập ngũ đã trở thành nề nếp và đảm bảo đúng luật, công khai, dân chủ, hàng năm, xã đều hoàn thành 100% chỉ tiêu huyện giao. Năm 1996, toàn xã có 9 thanh niên lên đường thực hiện nghĩa vụ quân sự, năm 2000 là 11 thanh niên. Xã được huyện đánh giá cao về công tác tuyển quân. Năm 1996, có 87 đồng chí tham gia huấn luyện dân quân, năm 2000 có 92 đồng chí.

Công tác an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội được giữ vững. Ban Công an xã được củng cố, tổ chức thực hiện tốt các quyết định của Ủy ban nhân dân xã về quản lý xã hội và phòng chống tội phạm, thường xuyên tuần tra canh gác, tuyên truyền vận động nhân dân tham gia bảo vệ an ninh Tổ quốc, xây dựng khu dân cư an toàn. Các vụ vi phạm được lập hồ sơ xử lý kịp thời và có hiệu quả. Các đoàn thể chính trị, nhà trường và các thôn tuyên truyền pháp luật, cam kết thực hiện các nghị định của Chính phủ và quy định của Ủy ban nhân dân xã.

Công tác tuyên truyền, vận động, cảm hóa, giáo dục những người lầm lỗi, chương trình phòng chống tội phạm, tệ nạn xã hội được tổ chức thực hiện tốt. Các tổ an ninh, hòa giải thường xuyên được củng cố, hoạt động ngày một hiệu quả. Nhiều vụ việc tranh chấp, xích mích, xung đột giữa các gia đình được tổ hòa giải, an ninh can thiệp kịp thời, góp phần tăng cường tình đoàn kết, giảm các vụ việc phải đưa ra chính quyền. Công tác quân sự địa phương và an ninh nhân dân của Phường Linh nhiều năm liền được huyện Bạch Thông công nhận là đơn vị hoàn thành tốt nhiệm vụ.

Công tác xây dựng Đảng tiếp tục được thực hiện có hiệu quả. Đảng bộ luôn coi trọng công tác giáo dục chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, giáo dục truyền thống cách mạng, nâng cao nhận thức và năng lực cán bộ, đảng viên. Đảng ủy đã tổ chức cho đảng viên nghiên cứu, quán triệt kịp thời, đúng kế hoạch Nghị quyết Đại hội Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ VIII, các Nghị quyết, Chỉ thị của Ban Chấp hành Trung ương và Bộ Chính trị, trong đó có Nghị quyết Trung ương 6 (lần 2) khóa VIII của Ban Chấp hành Trung ương và Chỉ thị số 30-CT/TW ngày 18-2-1998 của Bộ Chính trị về *“Xây dựng và thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở”*. Công tác tư tưởng được thông tin nhiều chiều, có định hướng đã giúp cho đảng viên và nhân dân nhận thức rõ thời cơ thuận lợi và những khó khăn, thách thức trong sự nghiệp đổi mới đất nước. Từ đó, xác định trách nhiệm của mỗi cá nhân, tổ chức, không ngừng nỗ

lực, phấn đấu góp phần thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ chính trị, đồng thời tích cực đấu tranh chống các biểu hiện tiêu cực, quan điểm sai trái, bảo vệ đường lối của Đảng, chống âm mưu diễn biến hòa bình của các thế lực thù địch.

Thực hiện Nghị quyết Trung ương 3 (khóa VII), Nghị quyết Trung ương 6 lần 2 (khóa VIII) về cuộc vận động xây dựng chính đôn Đảng, Đảng bộ Phương Linh đã xác định nhiệm vụ trọng tâm của công tác tổ chức là: Tập trung củng cố, xây dựng cơ sở Đảng vững mạnh, gắn xây dựng Đảng với nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, thực hiện tốt chế độ sinh hoạt Đảng, giữ vững an ninh, chính trị, trật tự an toàn xã hội. Đảng ủy rà soát, điều chỉnh các nội dung trong quy chế lãnh đạo cho phù hợp với yêu cầu, nhiệm vụ mới. Tập trung xây dựng chi bộ, Đảng bộ vững mạnh, thường xuyên duy trì sinh hoạt. Thực hiện kiểm tra đôn đốc đề nghị quyết của Đảng được tổ chức nghiêm túc hiệu quả. Đến năm 2000, có 6 chi bộ đạt trong sạch vững mạnh, 2 chi bộ đạt khá, không có chi bộ yếu kém, Đảng bộ được công nhận là Đảng bộ trong sạch vững mạnh.

Trong 5 năm (1996-2000), Đảng bộ đã tổ chức cho 34 quần chúng đi học các lớp cảm tình Đảng. Qua rèn luyện thử thách, đã kết nạp được 28 đảng viên.

Công tác kiểm tra được Đảng ủy, Ủy ban kiểm tra Đảng ủy duy trì thực hiện đúng kế hoạch. Từ năm 1996-2000, đã tiến hành kiểm tra 17 cuộc về thực hiện Điều lệ Đảng. Qua kiểm tra, đã tiến hành xử lý kỷ luật 3 đảng

viên, trong đó khai trừ 1 người, cảnh cáo 1 người, cho rút khỏi Đảng 1 người. Thông qua hoạt động kiểm tra, các chi bộ và từng đảng viên đã có tác dụng giáo dục ý thức, trách nhiệm của đội ngũ, phục vụ kịp thời nhiệm vụ đổi mới, chỉnh đốn Đảng, ngăn ngừa đảng viên mắc sai lầm, khuyết điểm, góp phần thực hiện đầy đủ, nghiêm túc Điều lệ Đảng.

Hoạt động của chính quyền, Mặt trận và các đoàn thể dần được đổi mới theo hướng dân chủ, thiết thực, đã góp phần quan trọng trong việc hoàn thành các nhiệm vụ chính trị của địa phương với hiệu quả ngày càng cao.

Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân đã thể hiện vai trò trong công tác điều hành quản lý kinh tế - xã hội trên địa bàn, tổ chức tốt việc thực hiện chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Hội đồng nhân dân xã hoạt động ngày càng có hiệu quả theo nguyên tắc tập trung dân chủ. Việc tổ chức bầu cử Hội đồng nhân dân các cấp được đảm bảo dân chủ, đúng luật, an toàn và tiết kiệm.

Ủy ban nhân dân xã đã bám sát các chỉ thị, nghị quyết của Đảng bộ, Hội đồng nhân dân, vận dụng vào tình hình thực tế của địa phương. Tổ chức thực hiện có hiệu quả các mục tiêu kinh tế, xã hội, quốc phòng - an ninh. Trong hoạt động, Ủy ban nhân dân xã phối hợp với Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể để thực hiện có hiệu quả các nghị quyết của Đảng và Hội đồng nhân dân. Để tạo nên không khí phấn khởi trong nhân dân,

Ủy ban nhân dân xã đã phát động phong trào thi đua xây dựng quê hương giàu đẹp với các nội dung cụ thể nhằm thực hiện hiệu quả các mục tiêu kinh tế - xã hội, xây dựng con người mới xã hội chủ nghĩa, xây dựng gia đình văn hóa... góp phần tạo không khí phấn khởi trong quần chúng nhân dân.

Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể nhân dân ngày càng phát huy được vai trò tập hợp và vận động hội viên, nhân dân tham gia thực hiện đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước

Hội Cựu chiến binh đã phát huy bản chất truyền thống "*Bộ đội cụ Hồ*", tích cực tham gia xây dựng, bảo vệ Đảng, chính quyền, góp phần ổn định chính trị, trật tự xã hội ở địa phương. Hội đã tích cực giáo dục truyền thống cách mạng cho các thế hệ thanh niên, học sinh trong xã. Bên cạnh đó, các hội viên cũng hăng hái thực hiện mục tiêu kinh tế của địa phương, thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội, tham gia xây dựng các phong trào do Mặt trận Tổ quốc và Hội Cựu chiến binh phát động.

Dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo sát sao của Đảng ủy, chính quyền, Đoàn Thanh niên xã Phương Linh đóng vai trò là lực lượng xung kích, đi đầu trong mọi lĩnh vực. Với khẩu hiệu "*Đâu cần thanh niên có, đâu khó có thanh niên*", đoàn viên, thanh niên trong xã đã tích cực khắc phục những khó khăn, qua đó khẳng định được vai trò của mình trong điều kiện mới và đạt được những

kết quả đáng khích lệ. Các phong trào do Ban Chấp hành Đoàn xã phát động được thanh niên nhiệt liệt tham gia hưởng ứng. Do nhận thức được vai trò và tầm quan trọng của mình trong thời kỳ mới nên các đoàn viên cùng nhau phấn đấu, tu dưỡng rèn luyện đạo đức trong các nhà trường và tại các thôn để sớm được vinh dự đứng trong hàng ngũ của Đảng. Từ năm 1996-2000, có 15 đoàn viên ưu tú được cử đi học lớp cảm tình Đảng, trong đó có 8 đồng chí được kết nạp vào Đảng.

Hội Phụ nữ xã từng bước đổi mới nội dung, phương thức hoạt động, khắc phục khó khăn, phấn đấu vươn lên, tích cực học tập, nâng cao trình độ hiểu biết về mọi mặt, hăng hái thi đua lao động sản xuất, thực hiện tốt các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, các phong trào như kế hoạch hóa gia đình, hỗ trợ nhau làm kinh tế, nuôi con khỏe, dạy con ngoan. Với lực lượng chiếm trên 50% là lao động nữ, có mặt ở khắp tất cả các lĩnh vực kinh tế - xã hội và tập trung chủ yếu trong nông nghiệp, phụ nữ Phương Linh thực sự là lực lượng chủ lực trong thâm canh tăng vụ, chuyển đổi cơ cấu cây trồng vật nuôi, ứng dụng khoa học - kỹ thuật vào sản xuất, góp phần xứng đáng vào việc thực hiện thắng lợi các mục tiêu kinh tế - xã hội mà Đại hội Đảng bộ xã đề ra. Với các chương trình hoạt động của mình, Hội Phụ nữ xã Phương Linh đã góp phần quan trọng trong việc thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội của xã.

Hội Nông dân đã đi sát vào việc tổ chức vận động nhân dân tích cực tham gia thực hiện có hiệu quả các phong trào thi đua sản xuất như đua khoa học - kỹ thuật, giống mới vào đồng ruộng, đẩy mạnh sản xuất kinh doanh tổng hợp, sản xuất hàng hóa, phát triển kinh tế hộ gia đình. Số hộ đạt tiêu chuẩn gia đình làm kinh tế giỏi được huyện khen thưởng tăng đều qua các năm.

Bên cạnh những thành tích đã đạt được, Đảng bộ xã Phương Linh cũng đã thẳng thắn nhìn vào những hạn chế, yếu kém trong quá trình lãnh đạo như: Kinh tế có những mặt tụt hậu so với các địa phương lân cận, quá trình chuyển đổi cơ cấu kinh tế chậm, sản xuất nhỏ lẻ chủ yếu là thuần nông độc canh, việc ứng dụng khoa học - kỹ thuật vào quá trình sản xuất chưa mang lại hiệu quả cao. Đời sống vật chất và tinh thần của quần chúng chưa được cải thiện rõ rệt. Sự phối hợp giữa các ban ngành, đoàn thể vì mục tiêu chung chưa chặt chẽ và nhất quán.

Với phương châm nhìn thẳng vào sự thật, nghiêm khắc tự kiểm điểm và phê bình, thực hiện dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra nên những hạn chế sớm được khắc phục, tạo nên sự gắn bó, tin tưởng của quần chúng nhân dân vào sự lãnh đạo của Đảng. Những thành tích đã đạt được cũng như những yếu kém còn tồn tại trong công tác lãnh đạo của Đảng bộ Phương Linh trong thời kỳ 1996-2000 đã để lại nhiều bài học quý báu, tạo thế và lực mới để Đảng bộ và nhân dân Phương Linh vững bước tiến vào thế kỷ XXI.

II. HUY ĐỘNG CÁC NGUỒN LỰC PHÁT TRIỂN, VỮNG BƯỚC TIẾN VÀO THẾ KỶ MỚI (2000-2005)

Năm 2000 là năm đất nước chuyển mình bước vào ngưỡng cửa của thế kỷ XXI với nhiều thời cơ và thách thức. Đây cũng là thời điểm kỷ niệm 70 năm thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam, 25 năm giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước, 110 năm ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh, 55 năm Quốc khánh nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam. Hòa cùng không khí cả nước thi đua chào mừng các ngày lễ lớn của dân tộc, Đại hội Đảng bộ xã Phương Linh nhiệm kỳ 2000-2005 được tổ chức tại Hội trường Ủy ban nhân dân xã.

Đại hội thông qua Báo cáo chính trị và Báo cáo kiểm điểm của Ban Chấp hành Đảng bộ xã nhiệm kỳ 1996-2000, thảo luận những vấn đề của cấp ủy cấp trên. Trên cơ sở báo cáo và thảo luận, Đại hội đã xác định những mục tiêu cụ thể trong giai đoạn 2000-2005 là:

Chuyển dịch cơ cấu kinh tế theo hướng tích cực, phần đầu nông nghiệp giảm còn 70%, tiểu thủ công nghiệp chiếm 20%, dịch vụ chiếm 10%. Sản lượng lương thực quy thóc đạt 930 tấn, bình quân lương thực đạt 550 kg/người/năm. Tỷ lệ hộ nghèo theo tiêu chí mới giảm từ 2-3% mỗi năm. Thu ngân sách địa phương tăng bình quân mỗi năm là 10%.

Phổ cập giáo dục tiểu học và trung học cơ sở, phần đầu hàng năm số học sinh thi hết cấp đạt 100%, tỷ lệ học sinh khá, giỏi đạt 50%. Tỷ suất sinh thô 0,7%, làm